

DENÍK 0. DĚTSKÉ SCÉNY

Fabriká SVITAVY

Z KRAJSKÝCH PŘEHLÍDEK

ZPRÁVY Z KRAJSKÝCH PŘEHLÍDEK

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉ RECITACE

PRAŽSKÉ POETICKÉ SETKÁNÍ, 23.–24. 4. 2022

Pražské poetické setkání v DDM Spirála proběhlo v přívětivé, přátelské, nekonkurenční atmosféře. Organizátoři se pečlivě starali o účinkující, pro které byly připraveny dílny, ale i o porotce a diváky.

Texty recitátorů **první kategorie** se nesly ve znamení pohádek. Poradci si vyslechli třikrát Františka Hrubína (Kuřátko a obilí, Červená karkulka, Pohádka o chytrém Budulínkovi), a to hned za sebou. Nejmenší interpreti také chodili bratrovi pro kládu a /ne/malovali čerta na zeď a létali jako Daidalos ve známých verších J. Žáčka, který nechybí na žádné přednesové přehlídce. Vedli i rozhovor s vílou ve verších od J. Seiferta. Porota udělila celkem 9 ocenění, nejvíce ze všech kategorií.

Barbora Vališová ze ZŠ Mišovická, P13 vyprávěla se zaujetím *Pohádku o chytrém Budulínkovi*. **Julie Soukupová** ze ZUŠ Biskupská zaujala prózou od Květy Sokolovské – *Slovo*. **Adrian Sotskov** ze ZŠ Špitálská vtupně předal divákům text od M. Kratochvíla *Co lidé vidí*. Kultivovaně a soustředěně přednesl **Konstantin Charalambidis** ze ZŠ A. Čermáka Praha 6 *Jarmareční píseň na počest prvních vzduchoplavců* od J. Žáčka. Příběhem *O Kubovi a tubě* provedla diváky **Ráchel Gojđová** z DRDS Praha 2 se smyslem pro pointu a přirozeně navazovala kontakt s diváky. **Prokop Holíš**, další účastník z DRDS, zaujal autenticitou a dokázal předat poetickou náladu v příběhu *Ježek* od M. Macourka. Z nenápadného textu J. Kahouna *Kočíčka z Řevnic* vytvořila **Matylda Hoseiseidlová** ze ZUŠ Prosek Praha 9 napínavé dialogy a zaujala svou přirozeností a radostí z vyprávění. Báseň od Shela Silversteina si zkusil **Jáchym Fryš** ze ZŠ Lyčkovo nám a autenticky provedl diváky příběhem „bordeláře“.

Druhá kategorie byla poznamenána velikými rozdíly jak v kvalitě interpretace, tak ve výběru autorů. Opět se objevovali „staří známí“ M. Kratochvíl, P. Šrut, J. Skácel, S. Silverstein, M. Macourek, a další, ale i naprosto aktuální a bohužel ne příliš kvalitní texty jako např. *o Zlém skřetu koronaviru*. Výkony recitátorů ve věku 10–12 let bývají obvykle velmi nevyrovnané i vzhledem k nerovnoměrnému fyziologickému i psychologickému vývoji dětí. To se odráží jak ve výběru textů, tak v jejich interpretaci. Objevilo se mnoho zvířátek – od psa u stolu (*Pes u stolu*, M. Kratochvíl) přes medvěda, který mě sněd (Pavel Šrut – *Jak mě medvěd sněd*), potom přiletěla vosy, (J. Skácel – *Uspávanka s vosou, která píchla Viktorii*) objevil se i kůň s modrýma očima (Michal Bystrov – *Kůň s modrýma očima*) a blboun nejapný (Jiří Žáček – *O blbounech*), poník, (S. Silverstein – *Monika, co chtěla poníka*), sardinky (J. Suchý, *O Sardinkách*) i ježek (Miloš Macourek, *Ježek*). Porota udělila 8 ocenění.

Originálním pojetím textu P. Šruta *Jak mě medvěd sněd* zaujal **Prokop Anderle** ze ZŠ Mišovická, Praha 5, další ocenění si odnesl **Michal Škach** za radost z vyprávění. **Eliška Převrátlová** dokázala vytvořit vnitřní představu a komunikovala s divákem. **Vilém Tycar** si odnesl ocenění za soustředěný projev. Do poetické atmosféry nás svým projevem vnořila **Antonie Barešová** z DRDS Praha 2 a získala ocenění za vytvoření atmosféry a citlivý přednes básně *Kůň s modrýma očima* od Michala Bystrova.

Slyšet *Polednici* od K. J. Erbena na přehlídce nebývá většinou velikým zážitkem, protože je velmi často odříkán bez základního pochopení. Tentokrát jsme si vyslechli sugestivní vyprávění balady od **Tatány Kalinové** ze ZŠ Lyčkovo nám. *Malou vánoční povídku* od L. Aškenazyho citlivě a přirozeně vyprávěla **Josefina Krycnerová** ze ZŠ Jílovská P4. **Lada Stepanova** přenesla diváky textem od M. Macourka do rodiny ježků, kteří si umí poradit i v tak těžké situaci, jako je shánění jehly do gramofonu. **Jolana Diabelková** ze ZŠ Kuncova Praha 13 nás

všechny mile překvapila hravou interpretací *Uspávanky s vosou, která píchla Viktorii* od J. Skácela. Od začátku svého vystupu nám divákům vytvářela barvitě obrazy a kousek po kousku pravdivě rozkrývala příběh žlutočerné vosy i Viktorie a postoupila tak do celostátního kola. Druhým postupujícím v této kategorii byl **Mikuláš O. Rychetský** ze ZUŠ Praha 1, který všechny diváky pobavil vtipnou interpretací. Sebevědomě, s citem pro pointu a vtip napínavě vyprávěl příběh od René Goscinieho *Růžová váza*.

Krajská přehlídka měla vysokou úroveň ve všech kategoriích. Zejména ve **třetí kategorii** nebylo vůbec lehké vybírat. Někteří účinkující překvapili tím, že dokázali divákům a i pro sebe objevit ve zdánlivě jednoduchých textech skryté pointy a myšlenky a u autorů známých ze školních čítanek překvapili i barvitým a emočně nabitým projevem. Ve třetí kategorii mají účastníci připraveny i druhý text a diváci i porota si vyslechli celkem 27 textů, z toho 21 prvních a 6 druhých.

Čestné uznání získala **Evelína Petřů** ze ZUŠ Lounských P4, která pronikla do poetiky autora textu PO TŮ-I Datlovník v meruňkovém sadu. Přestože jejímu přednesu scházela větší dynamika, porota ji ocenila za kultivovaný přednes. **Martin Suchan** si získal publikum svojí originální a velmi osobitou interpretací, a to v obou textech (*J. Otčenášek, Svatý Lukáš a krůta*; *J. Wolker, Okno*).

Na přehlídkách, zejména v obvodních kolech, se často objevují texty Jiřího Dědečka, které jsou interpretovány v rytmu „Dědečkových písniček“, jakoby se účinkující nedokázali zbavit utkvělé melodie. **Almeida Victoria Camidge** ze ZŠ Curie však předala divákům napínavou baladu, od začátku do konce nás udržovala v očekávání, jak příběh dopadne a dokázala vypointovat i závěrečné tragicko-humorné poučení. Za oba texty si odvezla ocenění za interpretační převyšování autorů (*Ester Stará, O nečesaných vláskách*; *Jiří Dědeček, Balada z vepřína*). Ocenění za technické zvládnutí textu porota udělila **Lindě Křišťálové** ze ZŠ Weberova Praha 5 za interpretaci textu *Malého prince* (kap. XIII) od *A. de Saint-Exupéryho*. Je dobré poznamenat, že si vybrala vhodný ucelený úryvek a v dialogických pasážích přehledně vytvářela postavy. Shel Silverstein a jeho texty, které stojí mnohdy na pomezí literatury pro děti a pro dospělé, jsou ve všech věkových kategoriích velmi oblíbené. I na tomto setkání jsme si ho vyslechli minimálně třikrát. **Magdalena Zikánová** ze ZUŠ Biskupská si ho vybrala jako druhý text. Stejně jako první text (*Petr Chudožilov, Tenkrát o Vánocích*) ho předala s pochopením pro absurditu. I přes drobné výslovnostní nedostatky dostala ocenění. Vypravěčským talentem a spontánní energií zaujala **Victorie Marcínová** při přednesu prvního textu (*Milena Hübschmannová, Romska pohádka*). Autenticky nám vyprávěl příběh z knihy *Opilé banány* od *Petra Šabacha Alexandr Mojžíš*, kterého porotci vyslali do širšího kola jako náhradníka. Postoupil **Tomáš Jílek** ze ZUŠ Biskupská za interpretaci textu *Ivana Krause Medová léta*. Dokázal nás diváky spontánně vtáhnout do příběhu, v kterém jsme zůstali až do konce.

Čtvrtá kategorie nebývá tolik obsazená, tentokrát se zúčastnilo 15 interpretů a porota ocenila 6 účinkujících. V této kategorii se objevují rozdílné prozaické i básnické texty, často velmi obsáhlé. Vyslechli jsme si např. *Krále Lávr* od K. H. Borovského, *Edisona* od V. Nezvala, *Hráče* od R. Fulghuma, *Antikódy* od V. Havla, *Opatrnosti nikdy nezbyvá* od R. Křesťana, *Paměti lupiče* od Woodyho Allena, ale i Zapisovatele otcov-

ský lásky od M. Viewegha. I když bylo pro některé interprety obtížné, udržet napětí, pracovat s dynamikou, vést diváky příběhem, vytvořit pointu, objevovaly se větší výslovnostní nedostatky jako např. nedoslovování koncovek, povolené vokály, měly výkony recitátorů čtvrté kategorie vysokou úroveň.

Ocenění získali: **Anna Bártová** z Gymnázia Jana Keplera za osobní výpověď v obou textech (*M. Viewegh, Zapisovatelé otcovský lásky; S. Silverstein, Děkuji nechci*), **Daniel A Woodov** z Gymnázia Jana Nerudy za absurdní příběh o *Liborově autentickém sobotním dopoledni* od *Vratislava Kadlece*. **Matouš Zimčík** za odvážné dobývání textů (*Frank O'Connor Génius; Viliam Klimáček, Noha k noze*). **Františka Zikánová** ze ZUŠ Biskupská zaujala textem *Sůl země a blbá ovce* od *S. Ochové*. **David Bergman** si za druhý text (*Ivan Blatný, Hledání přítomného času*) odnesl ocenění za přednes se zaujetím. **Jan Vokrouhlecký** jako poslední přednášič zaujal přesvědčivou interpretací zejména textu *Dal jsem si na hlavu lívanec* od *J. Pízl*a (druhý text *W. Saroyan Dávná noc*).

Dva rozdílné texty pro interpretaci si vybral **David Seltenreich**, Tý-já-tr Praha 7, který postupuje na celostátní přehlídce Dětská scéna. V povídce od *Zdeňky Jirotky Rozhovor pod sochou* soustředěně provedl diváky satirickým příběhem, podařilo se mu vystihnout typický „jirotkovský“ humor a nakazit diváky svým nadšením. V druhém absurdním textu *Antikódy* od *Václava Havla* David Seltenreich ukázal svoji všestrannost a smysl pro gradaci. Stejně jako při první interpretaci byl v každém okamžiku naprosto přítomen a zaujat textem. Druhým postupujícím je **Háta Adamovská**, ZŠ Táborská, která si stejně jako David Seltenreich vybrala dva velmi rozdílné texty. Krátkou absurdní povídkou od *Daniila Charmse – Čtyřnohá vrána* výborně vypořádala, rozlišila postavy a se smyslem pro humor autenticky předala divákům. Ve druhém prozaickém textu (*František Nepil, Jak se dělá chalupa*) prokázala dovednost logicky, přirozeně a se zaujetím vyprávět.

Na závěr chci znovu připomenout, že přátelská a nekonkurenční atmosféra vládla po celou dobu konání přehlídky. Zdálo se, že po „covidové“ pauze si všichni užívali možnost být spolu a sdílet stejné zážitky.

Iva Pernicová

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉHO DIVADLA

OTVÍRÁNÍ, PRAHA, 30. 4. – 1. 5. 2022

Přehlídku pořádalo několik organizací: Sdružení pro tvořivou dramaturgii, z. s., Dům dětí a mládeže hlavního města Prahy a KD Mlejn za finanční podpory hlavního města Prahy a Ministerstva kultury.

V Praze jsem pobývala na 1. máje naposledy v dětství. Mezi tátou a mámou, abych se v davu neztratila, jsem mávátkem radostně mávala v pochodujícím průvodu, svět mi připadal zářivý. Když jsem ráno

30. dubna opět pochodovala jasně rozzářenou Prahou na Karlínské náměstí, vzpomínky se vybavovaly, nicméně s příchodem do cíle mého pochodu se nostalgie po 60 letech bleskurychle vytratila.

Náměstí, kde se nalézá Dům dětí a mládeže hlavního města Prahy Karlínské spektrum, je nádherné. Kostel sv. Cyrila a Metoděje velebně shlíží na náměstí, které je více parkem nežli náměstím, bimbání jeho zvonu prostupovalo budovou DDM a přenášelo do ní z venku něco z kouzla náměstí. Budova hučela jak úl, jak by ne, vždyť na přehlídce mělo vystoupit celkem 12 souborů (jejich představení byla vybrána z předcházejících obvodních kol), a to už je nějaké hejno dětí. Hrál se v divadelním sálu, který praskal ve švech, údajně má kapacitu 60 míst, ale myslím, že se nás v něm namačkalo mnohem víc.

Hned vedle sálu se nalézal světlý sál debatní, tam jsme se scházeli s vedoucími a s dalšími tvůrci představení, velký zájem o diskuzi měli i seminaristé celoročního vzdělávacího cyklu Základy dětského divadla 2021/2022 v čele s hlavní lektorkou, režisérkou a pedagožkou Michaelou Homolovou (ti také přehlídku zahájili s inscenací *Robinson*, takže žádný z dětských souborů nebyl první vystupující.) Do poradní místnosti pro náš lektorský tým se vcházelo jak z divadelního, tak i z debatního sálu, takže jsme měli vše hezky pohromadě a nemuseli se zdržovat dlouhým přecházením. Tuto výhodu jsme velmi ocenili, ne snad že bychom se nechtěli procházet onou sympatickou budovou, ale času bylo opravdu málo. Lektorský tým se sešel v ideální sestavě: já, dále Jiřina Vacková, herečka z legendární Ypsilonky (znám ji od dětství, neboť pochází z líně Olgy Strnadové ze Žamberka) a Pavel Skála, pedagog dramatické výchovy, vedoucí mnoha úspěšných dětských a mládežnických souborů, organizátor přehlídek a kdoví čeho ještě. Naši trojku doplňovala Bára Šustková z Karlínského spektra (jinak vynikající muzikantka a zpěvačka, studentka KVD DAMU), hlavní organizátor přehlídky Jakub Hulák a dvě též vynikající mladé pedagožky z mostecké ZUŠ – Barbora Gréeová a Leona Houdková. Posledně jmenované vedly rozborové semináře s dětmi, probíhající souběžně se semináři s vedoucími.

V neděli dopoledne se celá přehlídka přestěhovala do KD Mlejn ve Stodůlkách, Praha 13. Když jsem putovala v nedělní ráno do oněch pražských končin, trochu jsem brblala: „Vždyť na Karlínském náměstí bylo tak dobře!“, ale pak jsem pochopila, proč bylo této organizační komplikace třeba. Velmi účelný kulturní dům s přepychovým obrovským sálem s elevací vyhovoval významným pražským souborům, kdyby ho nebylo, nemohly by na přehlídce vystoupit (jednalo se o Taneční studio Light a Dismanův rozhlasový dětský soubor).

Využiji výsledkovou listinu jako základ pro stručnou informaci o odborné stránce Otvírání.

Přímý postup na Dětskou scénu

KUKíci, ZUŠ Štítného, Praha 3:?

Autorský projekt matky a dcery Sobkových, zjevně vycházející ze zpovědi starších žáků. Banální příběh první lásky (domlouvání první schůzky, pusa ano nebo ne? apod.) vyprávěný s příjemným humorem a nadhledem, neboť jsme mohli vstoupit do hlav potencialních milenců a sledovat tok myšlenek a boj sám se sebou. Vše za přesného používání celé plejády divadelních prostředků – přirozeného a uvěřitelného herectví, situací, hudby, tance a pohybu, video skečů a funkční scénografií. Soubor obdržel také **cenu za inscenaci**.

Doporučení do širšího výběru DS

ZUŠ Popelka, Praha 5: Strašidelná pravda

Další skvělá inscenace dětského divadla se vyznačovala mimořádnou pohybovou kulturou, velmi funkční scénografií, sdělnými vystavěnými obrazy a situacemi. Vyprávění tří strašidelných, až hororových, nonsensových pohádek Pavla Šruta se neslo v nadhledu, humoru, aniž by postrádalo hororové postrašení. Soubor obdržel také **cenu za inscenaci**.

Dismanův rozhlasový dětský soubor, ČRo, Praha 2: Zpověď Jonatána Papírníka

Knížka Michelle Cuevasové, jež zvolila k dramaturgii pro svůj soubor Jana Frankova, je laskavé a vtípné vyprávění osmiletého imaginárního chlapce Jonatána, který neví, že ve skutečnosti neexistuje. Neobyčejné mluvní vybavení, velmi kultivovaný celkový dětský projev, atmosféra nonsensového světa, hudba, obrazy, to vše působí na diváka velmi silně emotivně, ale samotný příběh se poněkud ztrácí.

Hevlimeska, Divadlo pro Zličín, z. s., Praha 5: Dům doktora Fišera
Velmi sympaticky založená inscenace se staršími dětmi, příběh na pokraji děsivého sci-fi. Soubor potřeboval více času na výstavbu, tvarování, zpřehlednění. Získal cenou lektorského sboru.

Děsík, DDM Jižní Město, Praha 4: Haškoviny
Odvážné uchopení povídek Jaroslava Haška, jeho představení spíše informativního rázu, než vyjádření pohledu souboru na geniálního českého humoristu. Ale i tak vtipná, scénicky fungující inscenace.

KUKačky, ZUŠ Štítného, Praha 3: Čokoláda
Scénické pohrávání si s čokoládovým tématem na motivy známé knížky Karlík a továrna na čokoládu britského autora Roalda Dahla. Vtipné, originální, autorské, leč inscenace měla problém v temporytmu. Zatím se jednalo se o projekt nedokončený, nedořešený, zahraný v touze účastnit se Otvírání, ale jistě s výhledem na zajímavý tvůrčí vývoj.

Lektorský sbor udělil také několik **čestných uznání...**
...za přirozenou existenci dětí na jevišti:
DS Ty-já-tr – Mrňata 2, ZUŠ Praha 7: Zvěřinec
Divadlo pro Zličín, z. s., Praha 5: Hajadla
I soubory nejmenších dětí se představily na Otvírání, a kdož někdy s takto malými caparty tvořil představení, ví, jak náročné je najít pro děti takové východisko a vést je tak, aby se cítily na jevišti přirozeně a volně, ale přitom vědomě.

...za zpracování jevištních obrazů v začátku inscenace:
Divadlo Radar / ČertTěVem: Jamie a upíři
Představení též víceméně nahozené, ale dobře nahozené, zejména v začátku...

...za jevištní pohybové ztvárnění:
Taneční studio Light, Praha 5: Klapzubova jedenáctka
Mimořádný projekt mimořádného tanečního studia. Nutno ocenit úžasné pohybové vybavení velkého množství dětí, od nejmenších po ty téměř dospělé. Vše funguje jak hodinový strojek, jen sdělení tématu, o čem tato inscenace je, se musí pracně hledat v množství výrazových prostředků.

...za jevištní zpracování pohádky O princezně solimánské
DS Ty-já-tr – Letíme a Hra – na, ZUŠ Praha 7: Čapek 3+1
Další zajímavé zpracování českého klasika, tentokrát spojení několika Povídek z jedné a druhé kapsy s pohádkou O princezně solimánské. V pohádce účinkovaly menší děti, ty se v tomto Čapkovi našly, ovšem starším dětem opravdu dospělácké činoherní herectví nesedělo.

Považuji odbornou úroveň Otvírání za vynikající, pro mne se stala završením sezóny postupových přehlídek, neboť jsem měla letos možnost jich navštívit napříč republikou celou řadu. Beru pomyslné májové mávátko, oslavně mávám všem organizátorům a souborům, nádherné setkání, kam se hrabe prvomájový průvod před šedesáti lety.

Emma Zámečnicková

STŘEDOČESKÝ KRAJ

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉ RECITACE

KOLÍN, 26.–27. 4. 2022

Krajská postupová přehlídka dětských recitátorů Dětská scéna pro Středočeský kraj se konala tradičně v kolínském DDM 26. a 27. dubna 2022. Úterý 26. dubna patřilo druhé a třetí kategorii. 18 recitátorů ve druhé a 20 přednášejících ve třetí kategorii hodnotili Ema Zámečnicková jako předsedkyně poroty, dalšími členy poroty byli Lada Austová a Alexander Koukol.

V obou kategoriích jsme viděli výkony jak vcelku kvalitní a dobře provedené, tak i některé nepříliš výrazné. V poměru věku recitátorů a výsledné kvality výkonu obstála přeci jen lépe **kategorie druhá**, ve které se jako nejpovedenější vykrytalizovaly výkony **Antonína Hanuše** (*M. Macourek, Ptakopysk*), **Elišky Chodaničové** (*D. Kalinová, Jak špačkovi spadlo bydllo*) a **Lukáše Palána**. Porota pro postup na národní přehlídku do Svitav nakonec nominovala Antonína Hanuše s Eliškou Chodaničovou, **Lukáš Palán** (*M. D'Orta, Který z biblických příběhů vás nejvíce zaujal?*) byl na celostátní přehlídku doporučen jako náhradník.

Ve třetí kategorii nás čekalo menší zklamání z úrovně některých výkonů, věkový rozdíl oproti předchozí kategorii ve vyspělosti a kvalitě přednášených textů nebyl takový, jaký bychom mohli očekávat, někdy panoval dojem, jako by po přestávce stále pokračovala kategorie druhá. V konkurenci ostatních recitátorů nejvýraznější výkony podali a do Svitav byli posláni **Anežka Staňková** (*P. Šrut, Pidiženuška; J. Vladislav, Propánakrále!*) a **Rozálie Fidlerová** (*J. R. R. Tolkien, Petr Klíč; J. Dědeček, Jak se Trpasl naučil říkat R*).

Ačkoliv co do výsledné kvality textů byl první den přehlídky (zejména ve třetí kategorii) spíš průměrný, musíme ocenit nadšení a zájem, který mnozí recitátoři pro přednes očividně mají. Bohužel je často zradil pro ně nešťastně a neadekvátně k věku zvolený text nebo potíže při vlastním pochopení v textu obsažených myšlenek, což se promítlo v následné interpretaci. Porota proto ráda rozdělila mezi účastníky přehlídky vícero čestných uznání, zejména adresně ke konkrétnímu aspektu v recitátorově výkonu, který se porotě obzvláště líbil nebo ji a posluchače výrazněji zaujal, ačkoliv celkový výkon na postup nedostačoval.

V obou kategoriích bylo uděleno po čtyřech čestných uznáních. Ve druhé kategorii jmenovitě **Štěpánu Havelkovi**, **Elišce Mašové**, **Lindě Sukové** a **Lukáši Palánovi** (který byl, jak řečeno, zároveň doporučen coby náhradník do Svitav), v kategorii třetí potom **Lukáši Bujňákovi**, **Marku Francovi**, **Heleně Šimonové** a **Natalii Jančuškové**.

K udíleným cenám pak patřilo také hodnocení publika v ceně diváka. Zároveň mohli posluchači a také sami recitátoři dát svým „kolegům“ malý vzkaz do obálky připravené na nástěnkách v sále, ať už s vyjádřením sympatií nebo zpětnou vazbou. Spolu s diváckou cenou, schopnými moderátory a vůbec výtečnou organizací celé krajské přehlídky to vneslo i tentokrát do Kolína vřelou a příjemnou atmosféru, která, pevně věříme, nalákala recitátory k tomu, aby se uměleckému přednesu dál věnovali. O jejich zájmu konečně svědčí i účast na rozhovorech s porotou po závěru prvního dne přehlídky (i přes značně velkou dojezdovou vzdálenost některých recitátorů z jejich domovů), která nás velmi potěšila.

V první kategorii se účastnilo 17 recitátorů – byli jsme svědky celkem zajímavých výkonů. Porota rozdala téměř polovině účastníků čestné uznání.

Čtvrtá kategorie překvapila nebývale silnou účastí – 18 recitátorů je nadstandardní počet. Je to potěšitelné i vzhledem k předchozím letům, které poněkud narušily kontinuitu. Výkony byly kvalitativně

velmi rozdílné, některé vyspělé, jiné jako by se spíše hodily do nižší kategorie. Jednoznačně největším problémem se ukázal být druhý text – kromě **Sofie Anny Janebové**, která předvedla dva komplexní přednesy (*J. Prévert, Výjev ze života antilop; I. Dousková, Hrdý Budžes*), měli všichni druhý text zpracován výrazně povrchněji, někdy byl jen naučený a nebylo na něm nic moc napracováno. Přesto porota ve složení Ivana Lubinová, Klára Fidlerová a Martina Dobiášová rozhodla ještě o postupu **Simony Matouškové**. Její interpretace *Kainarova Kocourka* byla velmi autentická a přesná (*druhý text: J. Suchý, Sen zločince*).

Poměrně dlouhodobým problémem vyšších kategorií je výstavba textu. Jednak si recitátoři občas volí zbytečně dlouhé testy, na něž svými interpretačními dovednostmi a zkušenostmi ještě nestačí, jednak zdaleka ne všichni recitátoři s výstavbou textu pracovat umějí.

Alexander Koukol a Iva Lubinová

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉHO DIVADLA

DĚTSKÁ SCÉNA V NOVÉM STRAŠECÍ, 30. 4. – 1. 5. 2022

Dvoudenní přehlídky se účastnil jeden divadelní soubor, působící v základní a mateřské škole a šest dětských souborů ze ZUŠ ve Střeďočeském kraji. Během víkendu jsme tedy mohli zhlédnout celkem sedm představení a jedno inspirativní loutkové představení **Husy na tahu Divadla DAMDAM z Prahy**, které bylo určeno pro hrající děti i přítomný doprovod dospělých, ale i pro další návštěvníky.

O motivační vstup do přehlídky se s dynamikou, energií a s jistým divadelním rukopisem sobě vlastním postaral divadelní soubor **Tři boty ZŠ a MŠ Třebotov svým představením Mon Dieu! Šlo** o adaptaci tří pohádek *Směšná přání*, *O mazaném ševci* a *O půlkohoutku a zlém králi* z knih Václava Cibuly Francouzské pohádky a Jana Vladislava Francouzské pohádky: *Kapitán Tulipán a princezna z Bordeaux*. Vedení, úprava a režie Václavy Makovcové a Jany Barnové poskytly dětem vhodné podmínky pro kombinaci vyprávěného divadla a jednání postav s využitím jednoduchých a zároveň účinných divadelních prostředků scénografických v podobě vhodných kostýmů i kulis, ale i hudebních a zvukových posouvajících děj a zároveň akordeonem i písničkami udržujícími potřebný temporytmus představení. 13 dětí ve věku 6–12 let zcela přirozeně a s chutí vytváří atmosféru pro sdělování vybraných příběhů a vstupují do určených rolí v takovém složení, aby je zvládli individuálně nebo ve skupinkách a mezi postavami docházelo k potřebnému jednání na jevišti. Radost ze hry, zvládnutí proměn vyvíjejících se situací i prostředí, vzájemných interakcí i dialogů se především v prvním příběhu o chudém drvoštěpovi a jeho milé Fanynce dařilo přenášet i na diváky. Při diskusi se pak objevovaly otázky nad pořadím pohádek, gradací, celkovou dotážeností, osvědčenými scénickými postupy a použitím loutky kohoutka a půlkohoutka.

Lektorský sbor (ve složení Jiřina Lhotská, Kateřina Rezková a Jan Karaffa) inscenaci **doporučil do širšího výběru DS**.

Nakročení k autorské inscenaci si vyzkoušel divadelní soubor **Anděl na polici ze ZUŠ Libčice nad Vltavou** (vede Jaroslav Hejnic) v představení *Hudební nauka*. Hodnotné jsou určitě záměry tvořivé rozpracovat vybraný reálný problém a rozkrývat ho dramatickými a divadelními prostředky a tím se pokoušet najít vhodné umělecké sdělení přes použité symboly, znaky a jistou míru stylizace v jednání postav paní učitelky zapálené pro svůj obor a jejích žákyň, které se projeví až empaticky ve své snaze jí pomoci dle svých vlastních motivů k prospěšné změně. Souborový tvorbě určitě pomohla následnější práce s dramaturgií, v ujasnění si tématu, režie (např. konkrétnější herecké úkoly nejenom pro zvýraznění charakterů jednotlivých postav) a tím i celkově s herectvím (motivace k jednání), scénografií, např. rozhodnutí pro použití reálných nebo imaginárních předmětů (telefony), prostředí cukrárny a také vybavování potřebnými dovednostmi pro zvládnutí prostoru velkého jeviště novostražického

kulturního domu. Podpořilo by to pak i srozumitelné sdělování, vzájemnou interakci a dialogy vytvářející jednání, které diváky zaujme a postupně vyvolá i potřebné napětí mezi postavami, aby si byli všichni hrající na jevišti ve zvolené formě jistější a přesně věděli co v jednotlivých situacích mají řešit.

Sobotní přehlídkový blok uzavíral soubor **DRAMA LAMA ze ZUŠ Nové Strašecí** pod vedením Ivety Grmelové představením *Něco přidej*, které bylo dle předložených informací snahou o zinscenování textů, které napsal Shel Silverstein, americký básník, textař i spisovatel knih pro děti. Bylo zcela viditelné používání vhodných metod a technik dramatické výchovy při rozpracovávání a hledání možností, které mohou pomáhat adaptaci vybraných textů do divadelního jazyka. Otevíral se zde určitý prostor pro hru se slovy a prvopočáteční hledání potřebných významů, například v „udělej zkrátka bláznivinu“ nebo v automatu na domácí úkoly atd. Nasměrovat dílčí nápady dětí a rozpracovat je do ucelenějšího tvaru může ještě umožnit ujasnění tématu a seřazení básniček k jeho celkovému vyznění se záměrným použitím vhodných divadelních prostředků, tak aby se postupně pro diváka odkryly potřebné významy přes vše, co se na scéně odehráje skrze sladění slova s akcí.

Nedělní dopoledne zahájil opět soubor ze **ZUŠ Nové Strašecí** Ivety Grmelové *Pohádkami pro děti, které nechtějí spát* (autoři předloh Jan Stanovský a Jan Vladislav) v malém prostoru Modrého sálu v ZUŠce. Úvodní situace naznačuje, kde se bude děj odehrávat a také směr, kterým se obě nemohouce-usínající postavy budou ubírat. K slovnímu dovysvětlování jim pomáhá sdělovaný text, na který navazuje pohybem ilustrovaná Patnáctá pohádka o městě Římě a stále *Patnáctá pohádka o třech psech*. V diskusi jsme si pak později o stavbě, struktuře, potřebném oblouku, vztazích mezi postavami, jejich motivacemi a také scénografií, v níž se například nabízí tvořivější uplatnění polštářků než jenom pro naznačenou bitvu, která se reálnou únavou obou hrajících mění v přehazovanou. Vhodná stylizace by jim přitom mohla umožnit sladit fyzicky náročnější akci se srozumitelnější slovní interpretací vybraného textu.

O příjemný divadelní zážitek se postaral soubor **Komputy ze ZUŠ Klecany** s vedoucí Bárou Černochovou představením *Založení klubu divných dětí* inspirovaným knihou Petry Soukupové. Už od začátku dění na jevišti vyvolává u diváků zájem a zvědavost přes živé obrazy, rozehraní situací jedním z jednotlivých postav spolužáků, kamarádů a dalších. Jde o hodnotnou výpověď stavějíci na dobrých základech konkrétního obsahu vybraných problé-

mů z předlohy a také na autentičnosti, přirozeném a kultivovaném projevu jednotlivých účinkujících. Přes poutavé monology, zajímavé a vhodně stylizované situace ze života zobrazovaných postav se dozvídáme o tom, v čem jsou jiné, jedinečné a o tom, co ve svém životě prožívají v tělocviku, ve škole v přírodě, ve škole, doma a jak na jejich odlišnosti okolí reaguje. Účinkující ve věku 12-14 let poměrně dobře zvládali prostor velkého sálu, a to i přestože se v covidovém období nedostali k nějaké větší produkci, jak uvedli ve svých informacích, s čímž se pravděpodobně potýkají všechny, a to nejenom dětské divadelní soubory. Otevřená a plodná diskuse potom vedla k přemýšlení o otázkách nad dramaturgicko-režijní koncepcí, dílčím technickým provedením a některými možnostmi ještě více podporujícími herecké výkony, například, jak řešit potřebné přestavby, kam má směřovat pozornost diváků a jak sladit hlavní výstup s výstupy v pozadí. Pozornost je vhodné věnovat také srozumitelnosti v závěru, práci na postavách a dotažení celkového ukončení. Inscenace byla **doporučena do širšího výběru DS**.

Další představení *Láska a chipsy* prezentoval divadelní soubor **Kapka ze ZUŠ Libčice nad Vltavou** Jaroslava Hejnice. Osm dětí mladšího školního věku rozehrává za doprovodu hudby pantomimickými etudami propojovanými krátkými dialogy jednoduchý příběh dvou kamarádů. Zamilování hlavního hrdiny Fify na první pohled do sportující dívky ho provede různými sportovními oddíly i dílčími nezday až k „skoro hrdinskému a chuťově svůdnému“ happyendu. Diskutována byla vhodně započatá, ale ne zcela důsledná práce s imaginární rekvizitou, stavbou příběhu a motivací vytvářených postav s možností nakročit ještě více ke grotesknosti.

Na závěr celé přehlídky vystoupily děti **ZUŠ Nové Strašecí** Ivety Grmelové s kratičkými mini loutkohrami *Šedík a Bubi* na základě předlohy Ester Staré a *Další pohádka pro Františku* dle Ivana Martina Jirouse. Snahou bylo převést původní předlohy do jevištní podoby pomocí předmětů a rukaviček – postavicek Berušky, čarodějnice, polednice. Hraní si dětí s hledáním adaptace a interpretace má určité svůj význam, který je výzvou k seznamování s loutkohereckými prostředky a postupy, tvarováním a hledáním odpovědí na otázky co, jak, proč a kdy je v menším prostoru možné a vhodné, s čímž souvisí zásadní otázky k výběru textu vzhledem k věku dětí.

Během diskusí lektorů s vedoucími souborů probíhaly pro děti dílny vedené studentkami a absolventkami ze Střední pedagogické školy Futurum s.r.o. z Prahy. Tři dvojice děvčat pod vedením Aleny Wernerové si připravily workshopy podle věkových kategorií zúčastněných dětí. Cílem dílen je navázání kontaktu mezi soubory, což se tentokrát příliš nepodařilo, jelikož v Novém Strašecí nocovali pouze žáci ZUŠ Libčice nad Vltavou a navíc byly jednotlivé soubory věkově až příliš homogenní. Díky tomu mohly děti alespoň zakusit jiný styl vedení. Workshopy pro mladší děti (do 11 let) byly zaměřeny více na odpočinek po dlouhém soustředění a sezení na představeních a byly tak více postaveny na pohybových aktivitách. Starší děti více pracovaly s tématem a jejich jednotlivé workshopy byly vystavěny odlišně.

Na přehlídce byl tentokrát menší počet dětí ze souborů než v minulosti, což odpovídá také tomu, že bylo méně zúčastněných souborů. Celkem bylo přítomno necelých šedesát účastníků. Symbolem přehlídky mezi dětmi ze souborů je předávání putovní ceny nazvané *Modrý delfín*. Jde o skleněnou malou sošku, kterou jeden soubor předá druhému. Za řadu let, kdy *Modrý delfín* proplouval středními Čechami, získal rodný list, přišel o jednu ploutev, narodila se mu dvě delfíňátka, zahrál si v divadelním představení a získal perfektní stojánek pro případ vystavování. V roce 2019, kdy byla Dětská scéna ve Strašecí naposledy, si ho dovezl soubor *Okno do zdi* ze ZUŠ Kralupy pod vedením Jana Bouchnera. Členové souboru již odrostli, ale přesto Jan Bouchner alespoň s jednou členkou někdejšího souboru do Nového Strašecí přijel, aby tradice nebyla přerušena. Při vyhlašování výsledků byl **Modrý delfín** slavnostně předán souboru *Kompoty* ze ZUŠ Klecany.

Poděkování za zajímavé zážitky patří všem zúčastněným souborům a také organizátorům ... v čele s Ivou Vachkovou.

Jan Karaffa

JIHOČESKÝ KRAJ

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉ RECITACE

ČESKÝ KRUMLOV, 28.–29. 4. 2022

Setkání, slovo a radost. Tři slova, která vystihují dva dny strávené v Českém Krumlově při příležitosti opětovného pořádání přehlídky dětských recitátorů z celého Jihočeského kraje. Po delší době ticha, které se nás dotklo během doby pandemie, se Prokyšův sál v Českém Krumlově stal místem setkání vskutku příjemným. Atmosféra byla přátelská díky všem, kteří se na přehlídce podíleli. S úsměvem na tváři a velkou dávkou ochoty i zodpovědného přístupu zaštitila organizaci Marie Smeykalová. Porotě složené ze tří žen předsedala v oboru znalá pedagožka a herečka Lenka Šestáková. Porotkyně Aneta Švarcová a Adéla Kalusová ukázaly energii a otevřenost i na tvůrčích workshopech, jež otevíraly oba dny. Idea organizátorů svěřit zahřívací dramatické dílny do rukou porotkyň byl velmi výhodný krok. Děti měly možnost během krátké chvíle pochopit, že ženy sedící za stolem, zapisující si poznámky do textů, jsou tvůrčí osoby se smyslem pro humor a tréma tak byla přítomná pouze zanedbatelně. Sál se naopak nesl smích a radost. V neposlední řadě byli nositeli milé nálady právě recitátoři a jejich pedagogové zasluhující velké díky za ochotu věnovat se dětem a recitaci.

Čtvrtak 28. dubna patřil třetí a čtvrté kategorii, kterým ve výběru vedly především prozaické texty. Přehlídku zahájilo čtrnáct recitátorů **třetí kategorie**. Jihočeský kraj bude v celostátním kole reprezentovat **Jan Houška** s textem *Jiřího Marka O skutečném přátelství*. Jan s nebyvalou naléhavostí sděloval závažnost tématu textu. Oslovil neotřelým osobitým přednesem, nutno dodat bez přípravy pedagoga. Porotou nominována je i **Klaudie Kolářová** s básní *Jiřího Ortena Jednoho dne*. Recitátorka na svůj mladý věk dokázala ve svém osobitě civilním projevu ukázat pochopení mnohovrstevnatosti básně. Navzdory autentičnosti měly výstupy obou recitátorů zjevné limity a pro rozvíjení jejich potenciálu bude nutná další intenzivní práce. Žáci **čtvrté kategorie** přes svůj pokročilý věk povětšinou nevkládali do přednesu vlastní názor na text a jeho téma. Výjimkou mezi dvanácti účastníky byla **Viktorie Mohňanská** s prózou *Jak se potopit, sníst jogurt... (M. Palla)*. Viktorie v příjemném tempu vyzdvihla komický potenciál textu, nabídl jasné postoj vypravěče, dokázala do přednesu vetknout akčnost a velmi přirozeně navázala komunikaci s publikem. **Alex Frank** jako další porotou nominována zaujala citlivým přístupem k textu. Dokázala detailně evokovat lyrický svět prózy *Na jednom stromě od Ludvíka Aškenazyho* a se zaujetím nás informovat o konkrétním vztahu ústřední dvojice příběhu.

Následující den se představilo jedenáct nejmladších recitátorů první kategorie společně s třinácti žáky kategorie druhé. V **první kategorii** byla oceněna **Sophie Brodová**, která ukázala v textu *Jiřího Kahouna Kocourek a kouzelná dírka* spontánní přirozený projev s výrazem. Další oceněnou byla **Jana Korčáková** s textem *Povídává rybička také od Jiřího Kahouna*. Tato recitátorka je silnou temperamentní osobností s přesným názorem. V následující **druhé kategorii** porota ocenila přednes **Beáty Brandové (J. Kainar: Kocourek)**. Recitátorka aktivně kontaktovala publikum a interpretaci dokázala velmi přesně evokovat obrazy za pomoci příjemného projevu. Největší devizou přednesu bylo vykreslení vztahu vypravěče a kocourka a nahlédnutí přesahu, jež text ukrývá. V obecném zhodnocení však úroveň recitátorů nebyla příliš dobrá, což jak doufáme, je pozůstatek pandemie. Nutno podotknout, že právě tyto dvě kategorie se potýkaly s klasickými recitátorskými a „školáckými“ chybami, značí nezkušenost jejich i pedagogů. Proto bylo velkým potěšením, když byla ze stran pedagogů vyslovena prosba, zda by bylo možné uspořádat seminář o správném přístupu k textu a zákonitostech přednesu. Porotkyně i hlavní organizátorka z krumlovského Domu dětí a mládeže je realizaci seminářů pro pedagogy velmi nakloněna a v následující sezóně by mohlo dojít k jeho uskutečnění.

zápisem s Adrianovými novoročními předsevzetími (kdy je Adrianovi třináct a třičtvrtě) a dubnovým zápisem z deníku, kdy má Adrian čtrnáct narozeniny a zapisuje si svá další předsevzetí, jimiž vtipně reaguje na události, které se prohnaly jeho životem za posledního čtvrt roku (trable s Nigelem, zamilování se, rozvod rodičů atd.). Příběh, respektive epizody z Adrianova života jsou jevištně většinou šikovně vyprávěny pomocí obrazů nebo jejich útržků, které jsou stylizovány jako jakési průhledy do Adrianovy hlavy, do jeho pocitů, zážitků, nápadů, myšlenek... Jsou to vtipně modelované scény, v nichž se někde pracuje s funkčním „zaostřováním“ na detaily (např. akce jedné postavy je vypíchnuta tím, že ostatní akce přejdou do pantomimy nebo strnou do živého obrazu apod.). Představení na bechyňské přehlídce bylo, jak jsme se ex post dozvěděli od vedoucího, handicapováno tím, že se ho nemohla účastnit představitelka Pandory, tedy dosti důležité postavy, a tak soubor musel některé části inscenace improvizovat nebo operativně upravovat. Tím si lze vysvětlit, že některé obrazy z poslední třetiny představení působily někdy trochu nepřehledně. V každém případě jde o zdařilou inscenaci této oblíbené látky, a proto byla doporučena programové radě Dětské scény do širšího výběru.

Do širšího výběru byla dále doporučena jediná recitační inscenace – montáž z knihy Shela Silversteina *Jen jestli si nevymejšlíš*, s níž do Bechyně přijel soubor *NEDIUS*. Je to parta dětí různého věku, kterou v *Kulturním domě ve Vodňanech* vede Lenka Ebelová teprve od podzimu 2021. Přesto v této inscenaci zapůsobil soubor jako sehraná skupina, která si hru se Silversteinovými básničkami užívá a cítí se na jevišti v tom nejlepší slova smyslu suverénně. Děti interpretují texty hravě a originálně, neopírají se o první nápady či vnějškové efekty a většinou se jim daří nacházet neotřelé interpretační cesty. Což se ukazuje zejména v tom, jakým způsobem umějí propojit rozdílné texty do jednotného celku, z něhož vystupuje hlavní téma: být spolu, těšit se ze společně stráveného času a bavit se společnou hrou. Aktéři umně využívají zejména práce s jednoduchou rekvizitou, díky níž vytvářejí bezpočet obrazů. Přestože jde o třináct dětí různého věku, dokážou pracovat na velkém prostoru a vedle vyspělého hlasového projevu zvládají pohyb i na velké jevištní ploše. Inscenace je navíc vystavěna tak, že každému z členů souboru poskytuje prostor k uplatnění podle jeho možností. Inscenaci by ještě prospělo zřetelněji vystavět závěr a možná také uvažovat nad tím, zda počet básní neomezit.

Třetí inscenaci, kterou lektorský sbor doporučil do širšího výběru, byl *Jamie* dětského divadelního souboru *Pidi Lidi ze Strakonice* pod vedením Markéty Čarkové. Soubor tvoří děti, které spolu chodily do mateřské školy, kde se setkaly s dramatickou výchovou a vyžádaly si pokračování v podobě „dramatáku“. Dnes navštěvují druhé třídy ZŠ a scházejí se jednou týdně. S povídkou *Jamie* a upíří si pohrávaly již ve školce a bavila je tak, že se k ní stále vrací. Markéta Čarková do povídky velmi zásadně dramaturgicky zasáhla – linka týkající se party kamarádů se do inscenace promítne jen okrajově. Ačkoliv se tento zá sah jeví jako velmi razantní, vzhledem k věku a zkušenostem souboru se ukázal jako opodstatněný. Tematicky tedy zůstává z celé povídky pouze vztah *Jamieho* k mamince, umocněný využitím principu kolektivních rolí: *Jamieho* ztvárňuje šest chlapců a maminku (lidskou i upíří) čtyři dívky. Pouze upíra Vladimírka hraje jen jeden chlapec. Kolektivní role a vložené říkanky dětem pomáhají udržet temporytmus, který je základem celé zhruba desetiminutové inscenace. Základním scénografickým prvkem je šest židlí, které zprvu znázorňují plot, přes který chce *Jamie* mamince utéct, později je z nich postavena upíří hrobka. Židle také dětem funkčně vymezují hrací prostor. *Jamieho* maminka je otravně starostlivá, ale přesto nad ní má *Jamie* lehce navrch už jen tím, že chlapci početně převyšují děvčata. Kontrastní je pak situace mezi upíry, kdy se vrhá čtyřhlavá „smečka“ děvčat na jediného chlapce. *Jamie* si pak při odchodu ze hřbitova může oprávněně říci: „Zlatá moje maminka!“ Tato závěrečná věta inscenace zní z úst šesti osmi – až devítiletých chlapců zcela pravdivě. Rádi věříme, že každý z nich má v tu chvíli na mysli svou vlastní maminku.

Markéta Čarková přijela do Bechyně ještě se svým starším souborem – *Tlapiny*. (Mimořádně zajímavé na souborech Markéty Čarkové je to, že nepracují pod žádným zřizovatelem, a tak se scházejí, kde se dá, často i v bytě vedoucí nebo některého z členů souboru.) Soubor *Tlapiny* se pustil do ambiciózního projektu, když se pokusil o autorickou inscenaci *Memento Mori*. Inspiroval se knihou britské muslimky

Ač byla atmosféra plná radosti z možnosti sdílení společné vášně či zájmu, je třeba konstatovat, že úroveň letošního ročníku nebyla příliš vysoká. Doufejme, že je způsobena absencí dlouhodobé pravidelné výuky a vedení žáků. Pokud by tomu tak nebylo a je to obraz upadající úrovně pedagogického vedení, bylo by potřeba se nad tím zamyslet.

Adéla Kalusová

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉHO DIVADLA

BECHYŇSKÉ JARO, 8.–9. 4. 2022

LETOS KONEČNĚ PŘIŠLO DO BECHYŇSKÉHO JARA

Po dvouleté pauze, vynucené čínským virem, se letos konečně konalo Bechyňské jaro, už 29. krajská přehlídka dětských divadelních, loutkářských a recitačních souborů. 8. a 9. dubna jsme v Bechyni viděli třináct představení z jižních Čech. Dvoudenní program přehlídky byl tedy naplněný po okraj, ale díky tradičně dobré organizaci (pod taktovkou ředitele Kulturního střediska města Bechyně Štěpána Ondřícha, který měl vše spočítané na minutu) proběhlo vše hladce.

Bezkonkurenčně „nejplodnější“ byla letos Základní umělecká škola Vítězslava Nováka z Jindřichova Hradce: po dvou inscenacích představil na přehlídce František Oplatek, pod dvěma inscenacemi byla podepsána Věra Lánová a také jedna inscenace Jiřího Rezka vznikla pod hlavičkou jindřichohradecké ZUŠ.

Ale nejen díky tomuto jihočeskému „hnízdu“ měla bechyňská přehlídka velmi solidní úroveň. Kromě *Kocomoura* F. Oplatka, který byl doporučen k přímému postupu do Svitav, mohl lektorský sbor navrhnout s klidným svědomím do širšího výběru tři další inscenace: druhou inscenaci Františka Oplatka (*Něco z Adriana*), recitační montáž Lenky Ebelové (*Jen jestli si nevymejšlíš*) a desetiminutovku Markéty Čarkové (*Jamie*). A navíc pěti inscenacím udělil lektorský sbor čestná uznání.

Na obou inscenacích Františka Oplatka bylo vidět, že je pod nimi podepsán zkušený učitel dramatické výchovy s divadelním citěním. Na inscenaci *Kocomour* jsme ocenili zajímavou aktualizaci Sakiho textu. Příběh je přesunut do současných reálií – na večírek mladistvých hrdinek, vtipně a s nadhledem zpracovává jejich vzájemné vztahy i povrchnost. Inscenace přichází navíc s originálním zakončením, které předlohu obohacuje a dává prostor všem postavám. Hlavní aktérky se baví hrou na „zlatou mládež“ a výstižně ztvárňují své postavy.

„Zápisky“ z deníku Adriana Molea jsou vybrány z úvodních kapitol známé knihy Sue Townsendové *Tajný deník Adriana Molea*. Inscenace, nazvaná *Něco z Adriana*, je rámována úvodním „silvestrovským“

Yasmin Rahmanové *Co jsme si nikdy neřekli*, která má sice silné téma, její literární úroveň však není přesvědčivá, a tak dramaturgům nenabízí pevnou oporu v přehledném příběhu, a navíc svádí k neadekvátní sentimentalitě. Projevilo se to na inscenaci, na které byla sympatická snaha o vyslovení velkého tématu (dospívání poznamenané nepochopením, které ústí v pocit totálního osamocení a hledání řešení v sebe-

vraždě), ale která divadelně fungovala jen v několika málo momentech – tam, kde se souboru a dramaturgovi podařilo najít nosné situace, v nichž mohly postavy komunikovat a vést dialog (např. situace, kdy se dívky domlouvají na psaní dopisů na rozloučenou).

Do zajímavé látky se pustil soubor *LDO ZUŠ Bohuslava Jeremiáše z Českých Budějovic* pod vedením Lenky Šestákové. Pro svou inscenaci *Kouzelný sad* si vybral stejnojmennou knihu Libuše Palečkové, která v 80. letech 20. století vznikla na základě animovaného filmu Josefa Palečka. Podtitul knihy uvádí, že jde o „orientální pohádku o lásce, přátelství a věčné lidské touze po svobodě“. Síla knížky je především v ilustracích Josefa Palečka, ale potíží je v tom, že příběh tak, jak ho vypráví Libuše Palečková, nenabízí příliš dramatických situací. Budějovická inscenace sázela hlavně na výtvarnou stránku a pohyb a zůstávala spíše v rovině lyrizujícího ilustrování, místý až drobnokresebných ornamentů, zatímco příběh se někdy pod nápoem obrazů, někdy působivých, někdy zbytečně popisných, ztrácel nebo rozmlžoval.

Pěkný scénografický nápad si pro inscenaci *Čarodějnice* (podle stejnojmenné knihy Roalda Dahla) zvolil soubor *Dědečci ze ZUŠ Vítězslava Nováka v Jindřichově Hradci* pod vedením Věry Lánové: Když se dámy, které se scházejí na tajné schůzi o likvidaci dětí, proměňují v čarodějnice, nasadí si obřadně rukavice, paruky a masky, což jsou prostředky, které mají potenciál dodat příběhu hororový nádech, podporovaný ještě zajímavou prací s fázováním pohybu. Nosný byl také motiv „podezřelých“ bombónů, který se postupně odhaluje jako nebezpečný prostředek ohrožující děti. Bohužel se však souboru zatím nepodařilo vyřešit důležitý motiv – proměňování hlavního hrdiny na myš – a jen nahozené zůstaly i některé další momenty, takže představení v Bechyni působilo někdy poněkud nepřehledně.

Sympaticky vyzněla inscenace *7. ročníku LDO z téže ZUŠ*. Soubor se pod vedením Jiřího Rezka inspiroval známými Čapkovými fejetony o divadle a připravil pásmo situací pod názvem *Jak se (ne)dělá divadlo*. Postřehy Karla Čapka soubor místý aktualizuje, ale hlavně je zpracovává – někdy zdařile, někde méně obratně (zejména tam, kde se uchyluje k laciným fórkům nebo ke zbytečnému přeexponování, které se dostává až na hranici karikatur) – jako drobné grotesky. Na vystoupení tohoto souboru bylo vidět, že jeho členové mají nemalé herecké dovednosti, ale vynikly by ještě víc, kdyby se podařilo jednotlivé scény přesněji tvarovat a důsledněji v nich pracovat s pointami.

Další dvě inscenace Jiřího Rezka, tentokrát připravené s žáky *třeboňské ZUŠ*, byly rozpačitéjší. Týkalo se to jak dramaturgie povídky Briana Jacquese *R.S.B., s r. o.*, která působila zatím jako „náčrt“ budoucí inscenace (situace nejsou ani nastolované, ani rozehrávané pře-

svědčivě a přehledně, příběh není příliš přehledný, a navíc ho soubor hrál s překvapivě malým nasazením), tak *Karnevalu*, v němž se v rámci tanečního karnevalového večírku hrají-nehrají, vyprávějí-neyprávějí kvazibajky Jamese Thurbera *Tygr, který chtěl být králem* a *Co se stalo s Karlem*. Vazba mezi karnevalovým večírkem a Thurberovými texty je natolik nejasná, že se členové souboru cítí na jevišti (v poloaréně) jaksi nesví, protože nevědí, kým vlastně v jakém okamžiku jsou – postavou na večírku? zvířecí postavou v příběhu? vyprávěčem?...

Ve stadiu hledání jevištního tvaru zůstala také inscenace druhé skupiny Věry Lánové, souboru *ŠestTet LDO ZUŠ Vítězslava Nováka z Jindřichova Hradce, Vita SAKI*, v níž se soubor pokusil zdramatizovat dvě Sakiho povídky (*Nevhodná pohádka* a *Haraburdárna*). Podobně „nahozené“ působila také inscenace *Mikulášovy přestávky* souboru *Šramotík*, který pracuje pod *Pionýrem v Českých Budějovicích* (ved. Eliška Sassmannová). Spíše než Goscinyho grotesky jsme byli svědky scének v „syrovém“ stavu, kterým chyběl laskavý humor a nadhled, bez nichž si tyto anekdoty lze stěží představit.

I když řada představení, o kterých jsem dosud psal, trpěla některými neobratnostmi, nelze jim upřít snahu motivovat děti k hledání cest k autorskému divadlu a rozvíjet jejich tvořivost. To bohužel nelze říct o inscenaci, kterou v Bechyni prezentovala Jana Hubka Vanýšková, která učí na *LDO ZUŠ v Sezimově Ústí*. Podle svého vyjádření jako vystudovaná herečka má zkušenosti s prací s dětmi, protože hraje pro děti (v Jihočeském divadle). Na představení *Kytice* (v Bechyni předvedla se souborem *Sešli starci* dvě balady – *Vodníka* a *Zlatý kolovrat*) jsme však viděli nejen necitlivý přístup k Erbenovým textům a jejich zcela neadekvátní a divadelně diletantské zpracování, ale především žáky LDO bez

elementárních dovedností: děti se nevnímaly, nekomunikovaly mezi sebou, verše přednášely bez vztahu k příběhu, mechanicky přízvukovaly a máchaly rukama, aniž věděly, co a proč říkají. V této souvislosti nezbývá než připomenout, že učitel LDO ZUŠ je, respektive by měl být profesionál, jehož hlavním cílem by mělo být pracovat na rozvoji osobnosti žáků a na jejich kultivaci a na tom, aby s ohledem na věk získávali herecké dovednosti a povědomí o soudobém divadle.

Lektorský sbor bechyňské krajské přehlídky pracoval ve složení: Tereza Machková, Luděk Korbel a Jaroslav Provazník.

S využitím poznámek Terezy Machkové a Ludka Korbela sepsal Jaroslav Provazník

PLZEŇSKÝ KRAJ

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉ RECITACE

HORŠOVSKÝ TÝN, 26. 4. 2022

Západočeská recitační přehlídka se uskutečnila 26. dubna po roce opět v prostorách kina a Městského kulturního zařízení v Horšovském Týně. A opět nad ní převzala patronát ZUŠ Staňkov a především Jitka Pluháčková. Součástí přehlídky bylo počáteční seznámení a rozmluvení dětí a závěrečná debata s recitátory a jejich doprovodem. Ve čtyřech kategoriích se představilo celkem 53 dětských recitátorů.

V první nepostupové kategorii zaujali především dva interpreti. **Amálie Kejřová a Oliver Oliverius.**

Ve druhé kategorii do celostátního kola postoupila **Adéla Krejčí** s textem *Aloise Mikulky – O pánovi, který psal něžnou povídku*. Recitátorka v příběhu o nepříjemné vose prokázala dobré vypravěčské dovednosti a cit pro situaci. Druhým postupujícím byl **Andreas Ritter**, který přednesl text R. *Fulghuma – Všechno, co opravdu potřebuji znát*. Na svoji kategorii překvapil technickou vyspělostí. V diskusi se mluvilo především o tom, jaké úskalí obnáší text, který je autorem psán s odstupem, z pozice dospělého člověka, jež vychází ze svých životních zkušeností.

Třetí kategorii budou na národní přehlídce zastupovat rovněž dva recitátoři. **Patricie Hodková**

s textem *Miloše Kratochvíla – Artisti a klauni*, kdy lektorský sbor ocenil přesnou práci s veršem, přirozený projev recitátorky a její komunikaci s divákem. **Kryštof Kuba** zaujal výběrem textu méně známé autorky (*Vladimíra Černajová – Trable čápa doručovatele*) a především osobitým projevem, kdy přesvědčivě sdělil divákům téma textu.

Ve čtvrté kategorii se ve Svitavách představí **Aneta Bláhová** s textem *Ivany Chřibkové – Vyřadili mě*.

Úryvek z knihy Suchý hadr na dně mořském předala interpretka s nadhledem, zaujala technickou vybaveností a jasnou identifikací s vypravěčem. Druhou recitátorkou je **Magdalena Vršková**, která si vybrala úryvek z *Tracyho tygra Williama Saroyana* a přesvědčila schopnostmi text srozumitelně sdělit. Doporučeno jí bylo následně zpřesnit výstavbu postavy Dr. Pingitzera.

Jiřina Lhotská

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉHO DIVADLA

TARTAS DOBŘANY, 29. 4. – 30. 4. 2022

Tartas je už tradiční krajská přehlídka dětského divadla Plzeňského kraje, kterou v posledních letech hostí Dobřany. Jejím hlavním pořadatelem je Johan. Koná se v kině Káčko za podpory města Dobřany a o jeho průběh se obětavě starají Eva Gažáková a od letošního roku nově také Petra Šrůtová. (Jen by bylo příjemné, aby se příští rok našlo v budově kina nějaké útočiště pro lektorský sbor, aby měli jeho členové možnost se v relativním klidu radit a nemuseli vyhledávat koutky na chodbě nebo lavičky v parku.)

Letos se Tartas konal 29. a 30. dubna. Deset představení, která byla na programu přehlídky, dokládala, že dramatické výchově se v Plzeňském kraji daří, zejména díky LDO na základních uměleckých školách. (Všech deset inscenací vzniklo na základních uměleckých školách, na nichž působí shodou okolností vesměs absolventky vysokoškolského studia dramatické výchovy a v jednom případě absolvent celoživotního vzdělávání oboru dramatická výchova.) A všech deset inscenací lze označit za poctivé pokusy o autorské divadlo.

Tři z inscenací měly takové parametry, že se lektorský sbor rozhodl je doporučit programové radě Dětské scény do širšího výběru.

Ovčák Jíra souboru *Lichožroti LDO ZUŠ Josefa Kličky z Klatov* pod vedením Markéty Lukášové vznikl „na míru“ nejmenších dětí: vedoucí zvolila pro tento věk přiměřené úkoly i metráž, příběh (pohádka Král hadů z Plickovy a Volfovy sbírky *Český rok v pohádkách, písních, hrách a tancích, říkadlech a hádankách: Jaro*) zjednodušila na základní dramatickou situaci – uvěznění Jíry v hadí skále, zvolila funkční scénografii a sama v inscenaci hrála roli krále hadů (skrytě, loutkohercky), čímž vytvořila podmínky pro to, aby se klíčová situace (mezi králem hadů a Jírou) mohla naplno rozehrát.

Také druhá inscenace, kterou do Dobřan přivezla Markéta Lukášová, patřila k těm doporučeným do širšího výběru. Šlo o známou Werichovu *Lakomou Barku*, kterou připravil soubor **Archiv** rovněž ze **ZUŠ J. Kličky z Klatov**. Pro charakter látky si soubor zvolil vhodný způsob zprostředkování: základním principem je vyprávění celé skupiny, které je doplňováno rozehráváním některých scén nebo sekvencí. Zatímco vyprávění dobře ladí s Werichovým stylem, rozehrávané scény jsou někdy jen pouhou popisnou ilustrací a místy sklouzávají k neadekvátnímu „realismu“ (např. soukání Barky do pytle, výměna pytlů s Barkou a kolouchem, farářovo popíjení rumu atp.). Inscenaci by slušela větší stylizovanost (při rozhovoru s lektorským sborem např. padl návrh, že by stálo za to využít principů kramářské písně, které by umožňovaly důsledněji pracovat s fázováním příběhu a stylizací postav i situací). Lektorský sbor ocenil, že inscenace je doprovázena živou hudbou – bubnem, klarinetem a trumpetou, která jde dohromady s typem příběhu a vyprávění.

Soubor *Někdy LDO ZUŠ z Kdyně*, s nímž pracuje Dana Žáková, připravil inscenaci *O Apoleně*. Stejnomenou pověst Zdeňka Šmída (z knihy *Předposlední tambúr*) zdramatizovala vedoucí souboru a připravila tak souboru věčný materiál pro hru založenou na groteskním traktování rytířského příběhu. I v tomto případě by inscenaci slušelo zpřesnění a zpřehledňování jednotlivých situací tak, aby více vynikla parodičnost, o níž soubor usiluje.

Pověstovou látku si vybral také soubor **Mystery Box LDO ZUŠ Starý Plzenec**, s nímž pracuje Martina Jelínková. Z knihy Vladimíra Hulpacha *Báje, legendy a pověsti staré Prahy* si vybrali několik příběhů, které souvisejí s Golemem. Představení *Golem a jiné příběhy* ale nepůsobilo v Dobřanech jako hotová inscenace, byly to spíš ukázky různých možných přístupů ke zpracování této látky – od „klasického“ činoherního hraní „scének“ přes symbolickou stínohru až po prostředky epického divadla (cedulky dodávající do příběhu faktografické údaje). Nejednotné bylo také využívání různých typů rekvizit – od reálných přes zástupné až k imaginárním. Inscenaci by prospělo soustředění na hlavní situace týkající se Golema a opuštění některých vedlejších epizod, vybraných z Hulpachova zpracování.

Na limity nepříliš kvalitní předlohy narazil soubor **Společenstvo kulatého stolu**, s nímž pracuje Hana Stonová Prančlová v **ZUŠ, ZŠ**

a **MŠ v Kašperských Horách**, když si vybral *Fontánu příznivé vody*, jednu z „pohádek“ J. K. Rowlingové z knihy *Bajky barda Beedleho*. Potterovské příběhy patří právem k oblíbeným fantasy knihám, ale tenthle vedlejší produkt své ságy, který J. K. Rowlingová pustila do světa, je velmi problematickou sbírkou podivných kvazimytologických příběhů. „Pohádka“ o frustrovaných čarodějkách, které se vydají k fontáně příznivé vody, má podivně vedený příběh, který je zatížen abstraktní symbolikou. Inscenace s touto těžko uchopitelnou látkou úctyhodně zápasí, ale výsledek není přesvědčivý, i když jsou některé divadelní nápady zajímavé (např. oblundný bílý červ vyrobený z vaječných platů, využívání bublifuku pro fontánu).

Příběhy s dětským hrdinou se na programu Tartasu objevily ve třech inscenacích.

Osamělá smečka, druhý soubor Hany Stonové Prančlové z **Kašperských Hor**, se pro svou inscenaci *Každý den něco* inspirovala zajímavou knihou slovenského autora Juraje Šebesty *Venushe (perný týden)*. Pro „procházku“ jedním týdnem zvolil soubor střídavě situací – pro každý den jednu (jednou je to cesta autobusem, jindy situace ve škole, v neděli pohodové čtení esemesek...), které prokládal „refrémem“ – imaginárním čištěním zubů, které se stává čím dál tím víc, jak týden pokračuje, formální. Představení nabídlo několik nosných nápadů, ale celek je zatím spíš ve stadiu zrodu: útržky situací by bylo potřeba přesněji tvarovat a pokusit se vyhmátnout z této mozaiky téma, aby nemuselo být v závěru sděleno jen slovy („Je mi fajn...“), protože inscenace zatím v této podobě sklouzává k plakátu.

Soubor **Ponožky v sandálech LDO ZUŠ Josefa Kličky z Klatov**, vedený Václavem Kábrtem, si vybral z knihy Briana Jacquese *Sedm strašidelných příběhů* povídku *Prolhaný Henry Mawdsley*. Jejich inscenace se jmenuje *Prolhaná Kelly Mawdsleyová*, protože místo klučičího hlavního hrdiny postavili do centra příběhu dívčí hrdinku, která se také – jako Henry v předloze – vyznačuje chorobnou lhavostí a zaplete se s čertem. Dovedu si představit, že tato povídka, v níž se mísí groteska s hororovými prvky, lákala soubor, který si některé ze situací zjevně užívá. Na druhou stranu soubor zvolil logice příběhu odporující řešení klíčové situace – čert by se stěžl nechal zmanipulovat k tomu, aby jen tak roztrhal smlouvu s Kelly. A navíc v klatovské inscenaci ještě více vyniklo problematické vyznění této povídky, která – pokud není traktována jako anekdota, jako zřetelně nastolená groteska – může být vnímána de facto tak, že lhat se vyplácí.

Druhý soubor Václava Kábrta – **Draci a Blechy** – přivezl na přehlídku pokus o dokumentární divadlo *Lidice* (vedoucí označil tvar nepřilíh výstižně jako „scénické čtení“). Materiál čerpal zejména z knihy Jolany Mackové a Ivana Ulrycha *Osudy lidických dětí*. Inscenace, založená na čtení vzpomínek, které jsou ilustrovány především stínoherně, je zamýšlena jako program pro školy. Při vědomí, že jde o velmi závažné a emocionálně zatížené téma, se soubor snažil na jevišti o jakousi strohost, ale výsledkem byla spíše chladnost, děti se na jevišti málo kontaktovaly, byly jen obecně smutné – jako bychom se dívali na nástěnku.

Náročného tématu se dotkl soubor **TajdrDlící LDO ZUŠ ze Stříbra** Terezy Pecharové v inscenaci *Normální kluk*. Volně se inspiroval knihou R. J. Palaciové (*Ne)obyčejný kluk* o problémech chlapce, který se narodil se znetvořeným obličejem a který se navzdory tomuto handicapu snaží prosadit zejména mezi spolužáky. Děti na jevišti působily vcelku přirozeně, ale sváděly nerovný souboj s množstvím slov, s modelovým příběhem a s málo ukotvenými situacemi, které jsou řešeny převážně verbálně.

I když inscenaci *Normální kluk* ocenil lektorský sbor při diskusi jako cenný pokus zabývat se závažným tématem, jako divadelně zdařilejší byla nakonec hodnocena hříčka *Planermo* souboru **Nanervy LDO ZUŠ z Planě**, dalšího ze souborů Terezy Pecharové. Tu nakonec lektorský sbor doporučil **k přímému postupu na Dětskou scénu ve Svitavách**. Variace na motivy známé hry na Palermo (deformovaný titul je inspirován působivějším souboru) se netváří hlubokomyslně, nedoluje z této látky žádné velké téma – je to přiznaná hra na parodování gangsterských filmů a filmových detektivek, které se členové souboru rádi odávají a užívají si ji. V inscenaci využívá soubor stylizaci založenou na grotesce (v diskusi se hovořilo o tom, že by stálo za to tuto stylizaci ještě prohloubit a gagy někde zpřesnit) a ve vedení příběhu si hraje s absurditou jednotlivých situací i závěru. Důležitým stylizačním (a členicím) prostředkem jsou pasáže, v nichž se využívá jen černých siluet postav, které se při zadním nasvícení rýsují proti filmovému plátnu.

Lektorský sbor pracoval ve složení: Ivana Sobková, Roman Černík a Jaroslav Provazník.

Jaroslav Provazník

KARLOVARSKÝ KRAJ

PŘEHLEDKA DĚTSKÉ RECITACE

AŠ, 7. 4. 2022

AŠSKÁ RECITAČNÍ RADOST ZAS NAŽIVO

Ve čtvrtek 7. dubna 2022 se do západočeské Aše sjeli dětští recitátoři ke karlovarskému krajskému kolu celostátní přehlídky Dětská scéna, aby se utkali o postupová místa na festival přednesu v rámci Dětské scény ve Svitavách. Příjemné prostory ašského kulturního centra LaAritma a těsně sousedící Základní umělecké školy Roberta Schumanna nabídl téměř padesátce účastníků dobré zázemí pro jejich umné akce. Soutěž probíhala ve dvou sálech zároveň – 1. a 2. kategorie recitovala v sále LaRitmy, 3. a 4. kategorie v koncertním sále ZUŠky. Vystoupení soutěžících posuzovaly dvě poroty, mladší přednášeče bedlivě a s porozuměním věci sledovala a poslouchala porota ve složení: Roman Černík (ředitel centra JOHAN v Plzni a učitel KVD DAMU), Martina Štadlmajerová (pedagožka) a Jitka Doubravová (herečka a moderátorka), starším recitátorům pak naslouchali Martina Pokorná (dramaturgyně), František Kaska (pedagog a divadelník) a slamér Václav Šindelář (neboli Anatol Svahilec), který také před začátkem soutěže vystoupil s improvizovanou slam poetry – básní o tasebníci, amnézii a veselu, již pobavil a uvolnil všechny přítomné.

Celá přehlídka proběhla v příjemné atmosféře, kterou posilovalo jemné, vstřícné a všudypřítomné hostitelské pečování kolegyn z pořadatelské ašské „zušky“.

1. a 2. věková kategorie

První, nejmladší a nepostupová kategorie nabídla prostřednictvím dvanáctky zúčastněných zajímavý pohled na rodící se kvality recitátorské vybavenosti i dramaturgického hledání. U recitátorů a recitátorek v této kategorii převažovala tradičně próza, nejčastěji vyprávění ze života dětí, ale autorská jména byla v řadě případů neotřelá a inspirující. Porota jako laureátky této kategorie (tedy bez postupu) vybrala – **Zuzanu Čalounovou** (ZŠ Chodov) a **Elu Navrátilovou** (ZUŠ Cheb). Ve druhé kategorii, první postupové, byli k reprezentaci Karlovarského kraje na Dětské scéně vybráni **Kateřina Staňková** s textem **Christine Beigel** *O lvíčkoví, který pořád říkal ne* a **Adélka Hájková** s textem Arnošta Goldflama *Tatínek a strašlivé Brno*, obě recitátorky ze ZUŠ v Ostrově. Kromě hlavních cen byli oceněni za konkrétní povedené jevy i další vystupující: 1. kategorie – **Mariana Petešová** (ZUŠ Aš), **Jakub Rohan** (ZŠ a MŠ Okružní Aš), **Ella Buiová** (ZŠ Chodov); 2. kategorie: **Emma Kulhánková** (ZUŠ Aš), **Natálie Szabó** (ZUŠ Ostrov). Z uvedeného je zřetelné, že zajímavé výkony a rozvíjející se talenty můžeme vidět v různých koutech kraje, vedle silných center – „zušek“ v Ostrově, Aši a Karlových Varech se letos urodilo v Chebu nebo Chodově. Je třeba říci, že organizátoři DDM Sova, Cheb, a ZUŠ Roberta Schumanna dokázali zabezpečit (zafinancovat) jak občerstvení pro všechny účastníky, tak také sponzorský dárek (Duplo stavebnici a knihu) pro každého vystupujícího v obou nejmladších kategoriích.

3. a 4. věková kategorie

Oproti loňské on-line přehlídce se zvýšily počet účastníků, úroveň dramaturgie i technická vybavenost mladých recitátorů. Příjemným zjištěním byla téměř u všech přiměřenost volby textů věku i možnostem interpretů a u většiny i potřeba a schopnost sdělit téma. Což bychom na krajském kole očekávali, ale není tomu tak vždy.

Ve třetí kategorii předneslo své texty jedenáct interpretů, převládaly prózy, ale objevilo se i několik zajímavých přednesů poezie. **Marie Francisková** za kultivovanou a citlivou interpretaci básně Jana Skácela *Uspávanka s Hokusajem* získala speciální cenu. Další si za vypravěčskou dovednost odnesl zkušený „bavič“ **Kryštof Daněk**, který potěšil posluchače texty Vojtěcha Steklače *Jak jsme hráli divadlo* a Jiřího Suchého *Požár*. Na celostátní přehlídce nakonec lektorský sbor nominoval dalšího skvělého vypravěče **Františka Brozana**. Uvěřitelně, s lehkostí, citem pro humor a gradaci interpretoval další z Boříkových lapálií Vojtěcha Steklače *Jak jsme se učili slušně nadávat*, při přednesu bajky Jamese Thurbera *Mírumilovný lemur* přesvědčil navíc i smyslem pro ironii a dospělejším nadhledem. Druhým postupujícím se přes drobné technické chyby stal **Adam Pjenčák**. Při přednesu *Černého kocoura* Bulata Okudžavy se nenechal zlákat písňovou formou a předvedl osobitou emočně vyzrálou interpretaci s výbornou atmosférou. Báseň Oldřicha Mikuláška *Pohádka o brněnském krokodýlovi* se mu povedla už méně, částečně ho zřejmě zradila paměť a celkový dojem nebyl tak přesvědčivý.

Čtvrtá kategorie jako celek přinesla oproti třetí posun jak v barevnosti dramaturgie, tak v technické vybavenosti interpretů a zajímavosti výkonů. I když bylo účastníků jen deset, šest jich zaujalo natolik, že vystoupili i s druhými texty, které většinou odkryly nové interpretační polohy recitátorů. Speciální ceny si odnesly **Amálie Velková** za dynamické a přesvědčivé sdělení v ukázkce z knihy Jany Hekrlíkové *Má inkoustová léta*, dále **Klára Voborníková** za kontakt s diváky a emotivní, až herecký výkon při přednesu básni Jacquese Préverta *Jak namalovat ptáka* a Josefa Kainara *Naschvál*. Z mladých mužů zaujali **David Jurčík** s až punkovou interpretací *Pásmo mňam* Grzegorza Wróblewského a také **Petr Čarný** upřímnou výpovědí dospívajícího muže ve dvou odlišných polohách – v próze Jiřího Halberštáta *Zpověď čtrnáctiletého* a básni Jiřího Wokera *Přišel jsem na svět*. Ač tato díla dělí, co do vzniku, téměř sto let, umožnila mu podobné sdělení pocitů a zmatků při přerodu chlapce v muže. Oba interpreti si také odnesli zvláštní ceny. Laureátkami krajské přehlídky se ale staly dvě mladé dámy. Citlivou a přesnou, technicky zvládnutou interpretaci básně Rainera Maria Rilkeho: *Slepá a prózy* Ludvíka Aškenazyho *Zlatá studna* přesvědčila **Dominika Boková**. **Sofia Jarovaja** pobavila všechny suverénním vyprávěním *Vánoční historie o kozách a kaprech* od Jiřího Peňáse a zaujala také lehce mimózní interpretací koláže těžce mimózních básní Petra Nikla *O paroháčích*.

Roman Černík (1. a 2. kategorie) a František Kaska (3. a 4. kategorie)

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉHO DIVADLA

OSTROV, 27. 4. 2022

Ačkoliv se již léta potkávám na nejrůznějších přehlídkách, většinou národních, s vynikající ostrovskou tvorbou dětských divadelních inscenací, nikdy jsem na přehlídce karlovarského kraje nebyla (ne, že bych nebyla zvána, ale prostě to ne a ne vyjít). Proto, když mi Irenka Konývková zavolala (a vyšlo to), zajásala jsem a velice jsem se začala těšit. O to více, že jsem měla v lektorském týmu zasednout vedle přátel z nejmilejších, s Jiřinou Lhotskou a Jakubem Hulákem.

Původně se přehlídka měla konat po dva dny, ale pro malý počet přihlášených souborů (4 inscenace, ach ten covid!) se „zdrcla“ do dne jednoho. Pořádal ji Dům kultury Ostrov, který však organizaci pověřil kreativně-produkční tým **VZBUĎME VARY**, který na svých stránkách uvádí, že „zabydluje Karlovarsko živým uměním, podporuje tvůrčí var a prolínání různých uměleckých disciplín“. Což je poslání naprosto skvělé, leč o přehlídce dětského divadla, její podstatě, potřebách a atmosféře, organizátorky z tohoto spolku nevěděly zhora nic. Což se, přes jejich upřímnou snahu a ochotu, na organizaci poněkud odrazilo. Ale vše proběhlo ve výsledku mile a smysluplně, takže dosti o tom.

Dům kultury je obrovská honosná budova, na obrovsky rozlehlém honosném socialisticky realistickém Mírovém náměstí. To nemůže vypadat jinak, vždyť bylo postaveno, včetně DK, v roce 1955, údajně i politickými vězni z tábora nucených prací, kteří dělali v nedalekých jáchymovských dolech. Ale štěbetání dětí ze souborů pobíhajících po budově, tvůrčí odhodlání, sounáležitost a všeobecně radostná nálada celý ten socialistický realismus nádherně oteplilo. Hrál se buď v kinosále, s pohodlnými křesly a elevací, nebo v obrovském sále divadelním (a kdepak takové možnosti soubory mají?).

Dvě inscenace vznikly v **ZUŠ Ostrov**, obě v **souboru HOP-HOP**, ale jedna pod tradičním vedením Ireny Konývkové a druhou připravil se svými žákyněmi Ondřej Šulc Králová. Ač obě dílka vzlétla z jednoho hnízda, založením bylo každé úplně odlišné. To druhé se hrálo ráno jako první a jednalo se o recitační pásmo, až divadlo poezie, sestavené z veršů z knížky *Jelěňovití* Petra Nikla, soubor je nazval *Co píšou jeleni*. Nakročeni k divadlu poezie mi přišlo velmi sympatické, zvolené prostředky (dialog děvčat, téměř již slečen, výtvarné obrazy, hudba atd.) adekvátní a výhledově sloužící sdělení. I když cesta za tvarem se někde ztratila v lesích u jelenů a představení se stalo pro mě dalším utvrzením, že přetavení Niklovy poezie do jevištní řeči není jednoduché, snaze malého souboru velice fandím a věřím, že záhy najdou onu cestu a s ní i svoji poetiku.

Vilma běží o život, tak se jmenuje knížka Nadi Pažoutové a i další představení z ostrovské líně, jedné z nejmladších skupin souboru HOP-HOP. Velkoryse pojednaný divadelní projekt velkého „plátna“, náročná dramaturgie, bohatá scénografie, „žijí“ muzikanti na jevišti a menší děti. Ty se na obrovském jevišti cítily velmi dobře, ponořeny do příběhu, do hry. Inscenace se na přehlídce hrála téměř v premiéře, a v duchu vyjádření Ireny Konývkové „nejsem dramaturgický režisér, potřebuji jeviště, ne práci u stolu“ je zřetelné, že tvůrci si potřebují vše ujasnit, zpřehlednit, nejen v prostředcích, ale i tematicky.

Další dvě inscenace přivezl do Ostrova Jan Kindl, učitel to ze **ZUŠ Šmeralova ulice v Karlových Varech**. První se jmenovala *Vzhůru na palubu* a ani se mi nechce napsat inscenace, neboť jakoby se jen jednalo o nahlížení do práce v hodině LDO v ZUŠ, kdy si děti hrají (nebo jen tak blbnou), rády a někdy i soustředěně, na objevitelský let do vesmíru. Zato autorskou inscenaci souboru starších dětí, pracujících pod vedením stejného pedagoga, *Rodinná polepšovna* s klidným svědomím za inscenaci dětského divadla mohu považovat. Vyznačovala se přesným vystavěním situací, šlapajícím temporytmem, funkčním používáním scénické hudby a soustředěným hraním všech na jevišti. S napětím jsme sledovali příběh chlapce, v němž se odráželo mnohé, s čím se dnešní děti potýkají, přirozeně a uvěřitelně. Škoda jen, že se nepodařilo dovést oblouk příběhu do přesnějšího vyznění.

Po rozborovém semináři, který proběhl za příjemné vstřícnosti vedoucích souborů, doporučil lektorský tým představení *Vilma běží o život* a *Rodinná polepšovna* do širšího výběru celostátní přehlídky, oceněno bylo i pásmo poezie *Co píšou jeleni*.

Milé to bylo v Ostrově, realisticky socialistické sochy ve štítu stězejní dominanty Mírového náměstí v Ostrově slyšící radostné hlásky vycházející zevnitř jistě litovaly, že jsou kamenné a nemůžou se jít podívat, cože se to tam děje.

Ema Zámečnicková

ÚSTECKÝ KRAJ

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉHO DIVADLA

LOUNY, 22. 4. 2022

Letošním dějištěm přehlídky dětského divadla Ústeckého kraje bylo Vrchlické divadlo Louny. Pořádání události se ujala Městská knihovna Louny a 22. dubna se tak mohlo v hledišti divadla sejít celkem třináct divadelních a recitačních skupin v kategorii do patnácti let. Na začátku pro mne bylo zhlédnutí takového množství živé produkce v jediném dni téměř nepředstavitelné, večer jsem pak musela dát organizátorům za pravdu, že možné to je. Bohužel na samotný rozbor představení a setkání poroty a lektorů bylo vyčleněno průměrně patnáct minut, což nebylo mnoho vzhledem k tomu, že někteří pedagogové projevili živý zájem o zpětnou vazbu a samotné rozborů se ukázaly jako hlavní důvod, proč přehlídku se souborem navštívili. Přesto všechno byla atmosféra v divadle rodinná a radostná, přívětivá nálada panovala i na rozbořech s porotou, kde, dle mého názoru, probíhal živý dialog za účelem dobrat se skutečně něčeho podstatného.

V porotě zasedli Jakub Hulák, Tomáš Hron a já. Ten den jsme viděli vystoupit tři recitační skupiny, dvě z Biliny a jednu z Novosedlic. První dvě patřily k nejmladší věkové kategorii a předvedly příjemný, sebevědomý přednes pohádky *O vlkovi a kůzlátkách* (soubor **Prvňáčci Bílina**) a básně Jiřího Žáčka, *Jak šli bratři pro kládu* (**Sofi a Viki Bílina**). U dvojice, jež přednesla druhý zmíněný text, porota ocenila funkční řešení u rozdělení jednotlivých veršů dle postav a přirozenost projevu. Na rozbořech pak organizátorka přehlídky, Dagmar Kučerová, doporučila pedagogickému vedení v návaznosti na debatu o četnosti recitací právě Žáčkových textů další vhodnou poezii pro příští práci. Vystoupení skupiny **Lenoši z Novosedlic** rozvířilo diskuzi, jakým způsobem pracovat s důrazem a střetem mezi obsahem básně a její formou. Text Ludvíka Středy, *Svatba na zkoušku*, se ukázal jako vhodný možná pro mladší recitátory, přesto však zvolený způsob přednesu a la voiceband nebo spíše a capella pomohl skupině udržet společnou energii a vystoupit jako jedna žena, přihlédnuto k čistě dámskému obsazení.

První divadelní představení bylo domácí **Kouzelné divadlo** s autorskou hrou *Cihlovice*. Skupina byla porotou oceněna za výběr současného tématu týkající se korupce na malém městě. Dle slov vedoucí souboru Oksany Kaplanové ze **ZUŠ Louny** vzešlo téma od

samotných herců už v roce 2020, pak ale přišla covidová situace a celý proces vzniku zpomalila a ztížila. To mělo za následek, že se soubor teď více soustředí a těší na přípravu námětu nového, nezatiženého neustálými pauzami v procesu a on-line zkoušením, které je demotivující a úmorné. Podobným problémům čelilo letos a loňský rok mnoho dalších souborů, stejně tak i druhé zúčastněné divadlo **Forbína Louny**. Na přehlídce se uvedlo work in progress ukázkou *Tu es mort*, které také vzniklo na základě autorského scénáře a nadšení skupiny pro zkoumání detektivní zápletky. Zde se porota shodla, že kvalitu inscenace nelze hodnotit, protože není z velké části dopracovaná.

Velké množství autorských textů a inscenací mě na přehlídce mile překvapilo. Vnímám to jako signál, že se vedoucí nebojí tvůrčího

dialogu se souborem a společně s ním aktivně pátrají po tom, jaká témata na jevišti zkoumat. Vždy se vyskytne riziko, že se jim nepodaří proniknout v dané látce do hloubky či na žádné zajímavé téma nenarazí, ale členové souborů jsou vedeni jako autoři k aktivní tvůrčí práci od samého začátku procesu. Jednu takovou inscenaci přivezl soubor **Gorily pod šamponem ze ZUŠ F. L. Gassmanna Most**. Představení *Emma H.* doprovázely jisté technické nedokonalosti, na jejichž základě doporučila porota vedoucí Leoně Houdkové zaměřit se na zvolené scénické prostředky a jejich využití, konkrétně na rekvizity a mizanscénu. Přesto byla inscenace oceněna za zpracování tématu šikany a outsiderství a bylo znát, že děti, které většinu času hrají stejně staré postavy, tématu rozumějí a je jim blízké. Leona Houdková přivezla do Loun ještě jeden divadelní soubor, **Děti v zrcadle (ZUŠ F. L. Gassmanna Most)**. Deset herců prvního stupně základní školy předvedlo divokou a zábavnou skicu inscenace *Byl to jen sen*. Příběh holčičky, jež usne nad domácími úkoly a zdá se jí o tom, že zapálí svoji školu a musí do polepšovny, porota ocenila za zřejmou týmovou práci celého souboru a nakažlivou radost ze společné hry.

Podobné ocenění, konkrétně za energickou hereckou souhru, získali vystupující ze souboru **Malis Libochovice** (inscenace *Za prkennou ohradou*). V dramatisaci a režii Ladislava Valeše na motivy knihy Pavla Čecha *Tajemství ostrova* za prkennou ohradou předvedla zmíněná trojice vyčerpávající výkon, který mě přiměl zamyslet se nad způsobem, jak původní komiksovou předlohu převést na jeviště tak, aby umožnila hercům uchopovat postavy autenticky a zároveň s humorem a lehkostí. Myslím, že zde platí, že čím méně textu, tím více jsou nuceni herci na jevišti jednat. I herci, kteří dobře ovládají text, se pod množstvím slov často nemohou soustředit na nic jiného, jen aby text řekli po smyslu, nezvládnou tedy často stihnout vnímat detaily, o které se jinak v hereckém jednání mohou opřít.

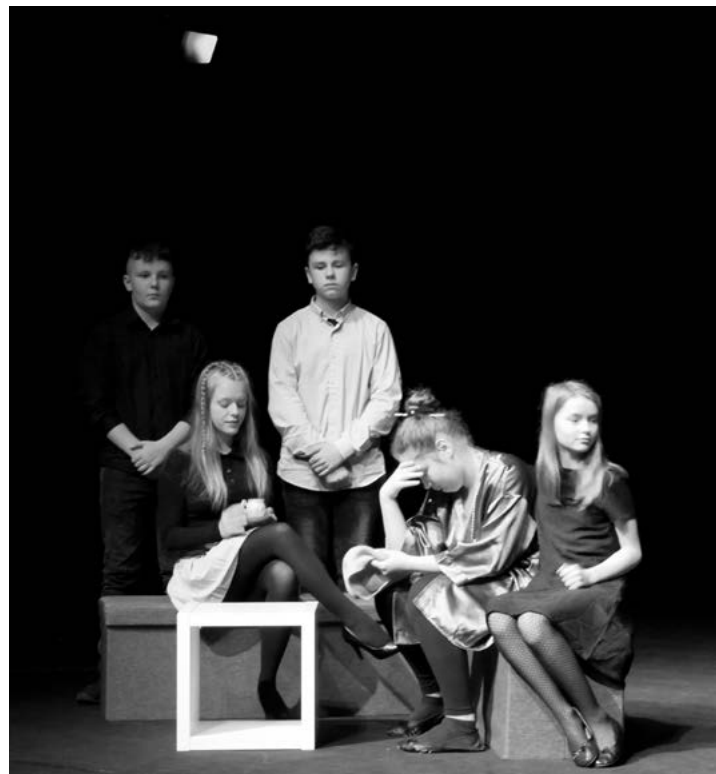
To bylo dobře znát v inscenaci *Moje sny* souboru **Děti v kaši**, kde se slovy výrazně šetřilo. Herci ze **ZUŠ F. L. Gassmanna v Mostě** předvedli minimalistickou inscenaci s autentickými hereckými výkony, která je jednoduchou obrazovou koláží na téma snu jako představy a touhy.

Ačkoli nepředkládá konkrétní děj, tvůrcům se daří vytvářet nebývale silné dramatické napětí a porota toto obrazivé a inspirativní dílko v režii Pavla Skály doporučila **do širšího výběru na celostátní přehlídce**.

Další inscenace, kde byla stejně jako u libochovického souboru využita literární předloha, byla inscenace **Zvoník** mosteckého divadla **Surikaty v samošce**. Děj je inspirován povídkou Edgara Allana Poea *Maska červené smrti* a text stejně jako ostatní scénické složky slouží hlavně k budování tísnivé a až magnetizující atmosféry celého představení. Tomu výrazně pomáhá i jakási obřadnost, se kterou herci k jednotlivým akcím na jevišti přistupují, ať se jedná o dialog, o vytváření scénické hudby, či ovládání světelných zdrojů, nebo práci s rekvizitami. Hlavními předměty na jevišti je píseka kýble, symbolizující nakažlivou chorobu a smrt. I přes mírnou nepřehlednost a plochost děje, který vedoucí Barbora Gréeová se souborem dramaturgicky stále dopracovává, nás inscenace zaujala, a proto dostala **ocenění poroty za vytvoření působivé atmosféry**.

Podobný způsob práce se scénickými složkami zvolila vedoucí i v režii inscenace *kulato.barevno* dalšího mosteckého souboru **Stonožka ve sprše**, kdy se pokusila společně s herci zprostředkovat vnitřní svět autistického kluka skrze čistě divadelní prostředky. Za citlivost, nápaditost, odvahu a výjimečné herecké výkony získal soubor **ocenění poroty za originální přístup k práci se scénickými prostředky s doporučením do širšího výběru na celostátní přehlídce**.

Pavel Skála, již zmíněný pedagog **ZUŠ F. L. Gassmanna**, přivezl na lounskou přehlídku ještě další dvě inscenace, obě zcela rozdílné a obě divácky úspěšné. Jako neznalec mostecké amatérské scény pro mě byla jeho práce milým překvapením. Je znát, že se stejně jako Leona Houdková nebo Barbora Gréeová snaží hledat co nejkonkrétnější formu i obsah jednotlivých inscenací v závislosti na dané skupině herců a kladě důraz na autentičnost jejich jevištního projevu. Jeho inscenace využívají formálních divadelních prostředků naplno – ať už v hereckém

jednání nebo ve své estetice. Svoji upřímností a nenuceností mě zaujala scénická anekdota *Je to trapný* souboru **Děti v ohni**, která je variací na otázku, co ona titulní věta vlastně znamená. Přestože téma nejde nijak zvlášť do hloubky a celý tvar může na první pohled působit jako jednoduché divadelní cvičení, jsou herci přirození, osobití a s pomocí uspořádání jeviště a hledíště do arény udržují živý kontakt s diváky. I tato hříčka dosáhla na **doporučení do širšího výběru do Svitav**, kam porota nakonec poslala Skálovu třetí inscenaci, uvedenou v kompletně dívčím obsazení souborem **Nejmenší částice** pod názvem *Eva H.*. Děj inscenace vychází z propojení dvou příběhových dokumentárních linií, první je příběh mostecké rodačky Evy H., který si herečky samy vybraly z archivu paměti národa a následně se s pamětnicí také osobně setkaly a natáčely s ní rozhovor. Druhá je nešťastná historie urbanismu města Most. Za hlavní přednost považuji výběr tématu, u kterého je znát, jak se hereček dotýká, a i díky tomu jej dokáží předávat dál za pomoci jednoduchých, ale funkčních scénografických nápadů využívajících loutky, špalky a ostré předměty. Schopnost zvolit si námět, který má pro soubor smysl zkoumat a interpretovat dál, který je zároveň osobní a nevyžaduje tak žádnou umělou hereckou či režijní manýru, je ve Skálově práci s amatérskými soubory klíčová.

Jsem ráda, že jsem se lounské přehlídky letos účastnila jako divák i jako porotce a doufám, že příští ročník nebude ovlivněn epidemiologickou situací a bude stejně inspirativní, jako ten letošní.

Zuzana Burianová

LIBERECKÝ KRAJ

PŘEHLEDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ

LIBEREC, 23. 4. 2022

... příjemné prostředí (liberecké Knihkupectví U Fryče), výborná pořadatelská organizace (Dům dětí a mládeže Větrník), přátelská atmosféra a třiatřicet dětských recitátorů (a jejich dospělých průvodců rodinných či pedagogických) ze všech okresů Libereckého kraje, to bylo krajské kolo postupové přehlídky dětských recitátorů v sobotu 23. dubna 2022 realizované s podporou Ministerstva kultury ČR, Libereckého kraje a libereckého Knihkupectví a antikvariátu Fryč s. r. o.

V **první kategorii**, která byla nejpočetnější, se představilo 13 dětí; bohužel však většina vystoupení byla poznamenána nepřehlédnutelnými nedostatky, jako je „vlnkování“, vnější „ilustrování“ gestem či hlasem (vyražení slov, „malování hlasem“), mluvní prohršky (kultura mluvy) či nezaújaté nebo nepřirozené traktování textu. Nicméně byla udělena dvě čestná uznání a jedna pochvala poroty, a to právě dětem, které se svými přednesy vymykaly z této poněkud smutné úrovně.

Čestné uznání získal za živý autentický přednes textu *Zbyňka Malinského „Jak se z boty stane žralok“* **Jan Drahoňovský** (ZŠ Turnov, Žižkova), jehož soustředěný, zaujatý a přirozený přednes byl nesen radostí z textu i z jeho sdělování, čímž zaujal a potěšil nejen porotu.

Čestné uznání putovalo i do rukou **Antonie Fojtíkové** (ZŠ Turnov, Žižkova), které dobrá volba textu (*Magdalena Wagnerová: CH jako chachacha!*) poskytla příležitost přednášet s chutí, s radostí a s vnitřním zaujetím.

Krom toho si **pochvalu poroty** zasloužila **Alžběta Ortová** (ZŠ Nový Bor, náměstí Míru), která se představila jako kontaktní recitátorka přednášející s energií a chutí, s vnitřním zaujetím, a s potěšením z přednesu; dobrá orientace v textu (*Miroslav Kapek: Kéž by*) jí umožnila dospět k pointě. Vystoupení zdobila dobrá kultura mluvy i celkového vystupování.

Druhá kategorie představila dvanáct dětí s přednesy různé úrovně. Až na oceněné výjimky se i zde v přednesech objevovaly nedostatky uvedené výše. Nad nimi vynikali dva **postupující** na celostátní přehlídku – **Daniel Drahý** (ZŠ, Liberec, Lesní 575/12) a **Marie Houšková** (ZŠ, Liberec, Dobiášova 851/5).

Daniel byl ve svém vystoupení autentický, s výraznou potřebou sdělení. Se smyslem pro rytmus i s vědomím celku směřoval k pointě (a to i přes poněkud pomalý temporytmický „rozjezd“ v první části). V přednesu byl přirozený, v projevu civilní a kultivovaný, adresný, kontaktní a sdělný. Přednášel se zaujetím i s dostatečnou mírou nadhledu a s potěšením z „klučího“ textu (*René Gosciny: Kouřím*).

Marie získala pozornost citlivým a zaujatým přednesem, sdělným po obsahové i formální stránce. Ve svém projevu „tady a teď“ byla v přednesu přirozená, psychofyzicky propojená, soustředěná a kontaktní, dobře vybavená vnější i vnitřní technikou, kultivovaná v projevu, adresná, sdělná a sdělující, autentická. Prokázala smysl pro situaci i celek textu, pro gradaci. Výrazný kultivovaný přednes výrazně se vymykající z celkové úrovně nejen této kategorie vnitřní energií, zaujetím a potěšením z textu (*Jiří Kahoun: Jezevec a kouzelná dírka*) a jeho interpretace.

Čestným uznáním bylo oceněno v této kategorii vystoupení **Adély Havlíkové** (ZŠ a MŠ, Hejnice) za v celku solidní přednes a dobrý dramaturgický výběr textu (*Miloš Kratochvíl: S bobry jen slušně*), který evidentně odpovídal jejím momentálním možnostem. Ačkoli vcelku přednášela text po smyslu a s vnitřním pobavením i potěšením, přesto se v jejím vystoupení objevily nedostatky v podobě občasných grama-

tického traktování textu a podobě občasných mechanických důrazů či drobných výslovnostních nedostatků.

Čestné uznání získal také kontaktní recitátor přednášející se zjevnou radostí (a s dobrou výslovností) **Michal Hřebík** (ZŠ, Česká Lípa, Partyzánská 1053) za poměrně přirozený a civilní přednes často frekventovaného textu – *Michal Černík: Čert a Káča*. Michalovu vystoupení by však prospělo lepší členění textu a odstranění zbytečného „školního přednesu“, zejména občasného mechanického rytmizování.

Soustředěná a kontaktní recitátorka **Markéta Kunášková** (ZŠ, Liberec, Na Výběžku 118) přednášela text *Jiřího Holečka: Povídání s liškou* se zjevným zaujetím, s potěšením a s chutí, za což si zasloužila **pochvalu poroty**. K lepšímu vyznění by však jistě přispělo odstranění drobných, leč opakujících se prohršek v technice řeči, a hlavně plastičtější projev. I když bylo vystoupení výrazné a energické i zaujaté (s patrnou recitátorčinou identifikací s malou liškou), neslo se přece jen v jedné emoční interpretační lince.

Třetí kategorie byla reprezentována devíti recitátory, z nichž nad jiné vynikali tři ocenění na základě vyrovnaných přednesů obou zvolených textů. Liberecký kraj tedy bude ve třetí kategorii reprezentovat **postupující** – **Viola Ortová** (ZŠ U Lesa Nový Bor, Boženy Němcové 539) a **Richard Antonický** (Gymnázium a SOŠPg, Liberec, Jeronýmova 425/27), čestné uznání poroty a **roli náhradníka** pro celostátní kolo získal **Michael Drahý** (ZŠ, Liberec, ul. 5. května 64/49).

Viola Ortová se v krajském kole představila zaujatým a inteligentním přednesem dvou obsahově i formálně rozdílných textů (*Jan Zahradníček: Kde se vzaly vši; Alexandra Berková: Miniromán*) a zaujala soustředěnou interpretaci sdělnou po obsahové i formální stránce. Až na drobné odstranitelné nedostatky v členění textu (na něž byla při pohovoru upozorněna), šlo o citlivý a zaujatý přednes, sdělný po obsahové i formální stránce. Recitátorka byla ve svém projevu „tady a teď“ přirozená, psychofyzicky propojená, adresná, kontaktní, dobře vybavená vnější i vnitřní technikou; při přednesu přirozená, kultivovaná v projevu, sdělná a sdělující, autentická s jasnou výpovědí, názorem, postojem a stanoviskem, prostá jakéhokoli patosu a v obou vystoupeních vnitřně zaujatá, „při věci“.

Richard Antonický (*Jiří Dvořák: Vosa obecná, Ivan Andrejevič Krylov: Opička a brýle*) se v obou vystoupeních projevil citlivým a zaujatým soustředěným přednesem, sdělným po obsahové i formální stránce. Přednášel „tady a teď“, psychofyzicky propojený, adresný, kontaktní, dobře vybavený, v přednesu přirozený, kultivovaný v projevu, sdělný a sdělující, autentický.

Michael Drahý (*Robert Fulghum: Poplach v syrové uličce; Jiří Žáček: Muž z doby kamenné*) získal čestné uznání a roli náhradníka za solidní zaujatý přednes citlivého a kontaktního recitátora, s drobnými odstranitelnými nedostatky v temporytmu, jimž navzdory vyzněl v obou vystoupeních jeho přednes vnitřně zaujatého recitátora jako sdělný a autentický, s nadhledem, humorem a postojem.

Kromě výše jmenovaných byla oceněna **pochvalou poroty** ještě **Adéla Podholová** (Doctrina - Podještědské gymnázium, Liberec) za pokus o vnitřní citlivou interpretaci obou textů (*Josef Kainar: Kocourek; Antoine de Saint-Exupéry: Malý princ - Liška*), a to i přes rezervy, které recitátorka má v lepší orientaci v textu (i podtextu) i v mluvním projevu; zlepšení obého by přispělo k lepší interpretaci a tedy i k celkovému zamýšlenému vyznění.

Ostatně mnohá přednesová vystoupení této (i následující) kategorie se vyznačovala větší či menší bezradností (vedoucí k vnějšímu přednesu), častým gramatickým traktováním místo sdělování textu (natož podtextu či vlastního stanoviska) po smyslu, ba dokonce nezdůvodněná se objevovala dětské „vlnkování“ či formální vnitřně nezaujaté odříkání či naopak přednes, jenž evidentně odhaloval základní nepochopení textu (jeho obsahu, formy či poetiky).

I ve čtvrté kategorii bylo devět přednášejících, z nichž nejspěšnější a do celostátního kola postupující jsou dva kluci. Jiná ocenění v této kategorii udělena nebyla proto, že vystoupení ostatních recitátorů byla sice celkem vyrovnaná, ale nikterak se nevyvíkala z obecného nivó; ba dalo by se mluvit, i s přihlédnutím k tomu, že jde o nejstarší dětskou kategorii, o celkově dost nízké úrovni.

Liberecký vnitřně soustředěný na přednes i sdělení, v projevu přirozený, autentický, kontaktní a plastický psychofyzicky propojený vypravěč **Antonín Adam** (Doctrina - SŠ, ZŠ a MŠ s.r.o., Liberec) zaujal a **postup** na svitavskou přehlídku získal za svou příjemně civilní autentickou interpretaci prózy **Stephena Leacocka: Kterak si vypůjčíte sirku**, přednášenou s pochopením pro žánr i se smyslem pro humor, jež ho baví, a své pobavení i radost z textu i z jeho sdělování předával svým posluchačům s nadhledem a vypravěčskou chutí i dovedností. Volba druhého textu (*David Vávra: Hadr, chleba, drdol, zuby*) byla ještě v okresním kole částečně výslovnostním oříškem, který se Antonínovi ale v krajském kole podařilo zdárně rozlousknout, a mohl se představit vyrovnanou interpretací dvou rozdílných textů. V obou případech byl orientovaný v textu i v toku vyprávění (přednesu). Byl soustředěný na přednes a sdělení, zaujatý příběhem (textem) jako celkem i jeho jednotlivými částmi, na nichž však neupíval, nýbrž z nich budoval celek, který s chutí předával svým posluchačům. Se smyslem pro temporytmus i gradaci v obou případech dospěl zdárně k pointě a svým vystoupením dokázal posluchače zaujmout (a to i přes zbytky drobných výslovnostních nedostatků, na něž byl upozorněn a jejichž odstranění je v čase do účasti na národní přehlídce v jeho silách).

Druhým **postupujícím** je soustředěný a kontaktní recitátor, který přednášel se zjevným potěšením a pochopením. Představil se interpretací dvou žánrově odlišných textů **Matěj Patočka** (ZŠ, Liberec, Na Výběžku) – fejeton *Rudolfa Křestana: Rozsazování* a báseň *Jacquesa Préverta: Píseň šneků jdoucích na pohřeb*. Matějův přednes byl přirozený, autentický, sdělný a sdělovací s vnitřním zaujetím, plastický a osobitý i kultivovaný. To se projevovalo zejména u citlivého přednesu Prévertovy básně. Matěj přednášel s radostí, s vnitřní energií a potěšením „teď a tady“, s nadhledem i s vnitřním postojem a s touhou po sdělení; se smyslem pro temporytmus, gradaci a pointu, k níž dospěl.

Všechna recitační vystoupení krajské přehlídky se těšila zájmu a posluchačské pozornosti zúčastněných dětí, jejich doprovodů (rodinných či pedagogických) i odborné veřejnosti zastoupené členy poroty – Matyášem Hauserem, Jakubem Kubíčkem (který také vedl hlasovou rozcvičku), Janou Stránskou a Eliškou Vobrubovou.

A ani letos nechyběl rozborový seminář pro všechny zájemce, recitátory i jejich dospělé průvodce, vedený členy lektorského sboru. Seminář se nesl v přátelském duchu a v otevřené diskusi, zaměřené na rozbor přednesových vystoupení. Došlo i na upozornění na rezervy a na doporučení, v čem je možné se do budoucna zlepšit a čeho se vyvarovat.

K hladkému průběhu a příjemné atmosféře celé akce přispělo i to, že účastníci (dětí i dospělí) mohli v čase porad poroty pobývat v Knihkupectví a antikvariátu U Fryče a zkoumat knižní tituly, což přišlo vhod jistě nejen postupujícím recitátorům, kteří obdrželi i poukázky na nákup knih dle vlastního výběru. Diplomy a tradiční čokolády dostali všichni.

Po loňské premiéře se letos potvrdilo, že U Fryče je dobře, a to nejen kvůli příjemnému prostoru malého přednáškového sálu, jako dělaného právě pro komorní disciplínu, jakou bezpochyby přednes je.

Závěrečná pochvala proto patří nejen účastníkům přehlídky (dětem i dospělým), ale i jmenovitě panu *Martinu Fryčovi* a paní *Miloslavě Čechlovské* z DDM Větrník za pečlivou a pozornou přípravu přehlídky, za zajištění hladkého průběhu na akci samé, za moderování přehlídky, za práci tajemnice poroty a v neposlední řadě i za fotodokumentaci přednášejících.

Věřím proto, že se i v roce příštím „slet“ krajských recitátorů na postupové přehlídce uskuteční pod tou vlóni nově nalezenou střechou voňavého knihkupectví – voňavého nejen knihami, ale i pochopením, vstřícností a laskavostí.

A co popřát všem, kteří do Svitav pojedou na 50. celostátní přehlídku Dětská scéna? Aby si užili příjemnou přehlídkovou atmosféru, aby našli nové kamarády se stejným koníčkem, aby se nechali inspirovat nebo se stali inspirací pro jiné. Zkrátka: nechtě se jim i ve Svitavách podaří oslovit a zaujmout posluchače celostátní přehlídky a sdělit to, co sdělit chtějí.

Eliška Vobrubová

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉHO DIVADLA

JABLONEC NAD NISOU, 22.–23. 4. 2022

Letos mohli účastníci Dětské scény v Jablonci zhlédnout v příjemném prostředí divadelního sálu jabloneckého Eurocentra deset představení hraných dětmi a inspirativní představení O perníkove chaloupce druhého ročníku KALD DAMU, a proběhly dva rozborové semináře, které vedli Kateřina Schwarzová, Petra Houšková a Marek Sýkora z Naivního divadla Liberec.

Jedním ze silných motivů přehlídky, který bylo možné vysledovat v inscenacích i v diskusích s tvůrci bylo „co přineslo covidové období“. Nová témata, ztráta kontinuity a obtížné navazování na předchozí práci či její opuštění - „najednou jsme byli jinde“, menší napojení dětí, pocity izolovanosti, hledání se. Většina tvůrců cítila, jak je jejich inscenace tímto obdobím ovlivněná.

Přehlídku tradičně dokonale zajistilo Taneční studio Magdaléna v čele s paní Ludmilou Rellichovou, která je po celá léta její dobrou duší a výbornou organizátorkou. Především díky ní můžeme v tomto kraji pozorovat dlouholeté velmi plodné prolínání divadla, založeného více na slově, s divadlem, jehož tvůrci se vyjadřují především tancem a výrazovým pohybem. Dobrou tradicí přehlídky jsou dopolední dílny pro soubory, zaměřené právě na průniky tance, výrazového pohybu a divadla. Ty vedou výrazné umělecké osobnosti (nejen) pohybového divadla. Letos se v nich děti mohly setkat s Vendulou Burger (Budilova divadelní škola, tanečnice, herečka, choreografka, pedagožka metody Jacquesa Lecoqa) a Petrou Houškovou, (Duncan Centre, KVD DAMU), které obě spojují divadlo a tanec. TS Magdaléna také každoročně na přehlídce představí alespoň jednu inspirativní „tanečně-divadelní“ inscenaci.

Postup do Svitav a ocenění za autorství získala letos inscenace *Ten, co se nepovedl* souboru **AD/HaDi ZUŠ Turnov** (režie Alena Tomášová a soubor – na motivy H. CH. Andersena Ošklivé káčátko)

Autorská inscenace souboru čtrnáctiletých „ADHD“ tvůrců a jejich dlouholeté vedoucí Aleny Tomášové využívá motivy Andersenovy pohádky o ošklivém káčátku, aby s osobitým vtipem a nadhledem ale i podivuhodnou něhou předala příběh o narůstajícím pocitu jinakosti a nečekaném nalezení sebe sama a sobě podobných. Soubor ADHD „neposedných“ již řadu let tvoří se svými vedoucími Alenou Tomášovou a Romanou Zemenovou zajímavé inscenace s osobitým viděním světa ztvárňovaným osobitými prostředky, tentokrát staví na herecké souhře, vlastních písničkách a citlivě použitým stínovém divadle.

Ocenění za divadelnost a navržený postup do Svitav dostala dále inscenace **TICUOS 7. ročníku divadla Vydýcháno ZUŠ Liberec** (režie a úprava Michaela Palaščíková). Tvůrci (věk 14 let) se inspirovali pohádkou/povídkou Olgy Scheinflugové *O kraje s lidskýma očima*

(*Pohádky s dobrým koncem*), a v inscenaci, postavené především na pohybových principech a minimu textu našli divadelní stylizaci, která pomáhá tvořit situace i metaforicky sdělovat téma, je tu znát citlivá práce a poctivé hledání. Jako jediný scénografický prvek je zajímavě využita práce s bílou gumou v prostoru (podobně jako kdysi v inscenaci *Anděl nepřišel* souboru *Roztočená vrtule* Kateřiny Oplatkové Rezkové). Bohužel však v rámci prodlužovaného procesu vzniku inscenace došlo k překvapivému významovému posunu, který značně pozměnil původní téma a výpověď inscenace nejen oproti předloze ale i oproti přání tvůrců. Inscenace byla tedy navržena k případnému postupu pro svou divadelnost s doporučením další dramaturgické práce. (Diváci Dětské scény ve Svitavách uvidí inscenaci pod názvem *Poslední krajka – pozn. redakce.*)

Grónská Karkulka, Holky ZUŠ Turnov Romana Zemenová, Alena Tomášová

V hravé variaci na pohádku *Červená Karkulka* byly jasně patrné dobře připravené možnosti pohrát si se situací a postavou, využít divadelních i slovních vtípků a hezky výtvarně – divadelně pojednaného prostoru a kostýmů, nebyly však zatím zcela využity, protože soubor je dosud na počátku. Jak jsme se dozvěděli od zkušených vedoucích, začínající skupina dívek ze základní školy ve věku 9-13 let stála díky „covidovému“ období prakticky poprvé na jevišti, a i když se snažila naplňovat situace, byla znát tréma z přítomnosti diváků a menší napojení skupiny. Přesto nám děvčata v některých situacích umožnila půvabnou variaci se potěšit a inscenace dostala **ocenění za scénografii**.

Inscenace *Kde bydlí čas* souboru **Bezejména Liberec** (vedoucí Miloslava Čechlovská), inspirovaná velmi volně stejnojmennou předlohou Vladimíra Škutiny, pracuje opět se stylizovaným pohybem a hlasem s minimem textu a přináší příběh kluka (oproti holčičce v předloze), na kterého nikdo nemá čas a on se ho tedy vypraví hledat. Milou pointou se stává nalezení Ducha času – hlava hlavního hrdiny

vykoukne z věže rovnou do diváků, tady a teď je čas společně nalezten. Inscenace má přesný temporytmus, děti vytvářejí řadu vypovídajících situací i prostředí, doprovázených vlastními zvuky, jsou na sebe výborně naladěné a neotřele sdělují jasné téma. Soubor dostal **ocenění za jevištní pohyb a uchopení tématu**.

Autorskou inscenaci *Fuj Tajfun* smíšeného souboru ze **ZUŠ Česká Lípa** (vedoucí Lenka Adamcová), jejíž scénář sepsala sedmiletá Karolína v době online výuky, tvoří jednotlivý proud obrazů a hravých minisituací, spojených putováním. Objevuje se v nich hudba, tanec, loutky i zadní projekce, a především parta dobře se bavících a skvěle pohybově vybavených dětí ve věku od 6-18 let, které fungují jako jeden organismus. Celé představení dýchalo radostí z autorství, tvorby, pohybu a hravosti a přenášelo svou energii i do publika. Pouze využití nadbytečně velkých tanečních ploch místy narušilo temporytmus a strukturu příběhu a také nastavovaný konec oslabil pointu – to se ovšem v diskusi s tvůrci vysvětlilo požadavkem pana ředitele ZUŠ na „správnou délku vystoupení“. Inscenace dostala **ocenění za autorský přístup a napojení skupiny**.

Proč potopa? Protože, Demižóni, ročníkový soubor divadla Vydýcháno ZUŠ Liberec, vedoucí Matyáš Hauser

Soubor jedenáctiletých žáků ZUŠ Liberec pod vedením Matyáše Hausera přemýšlel nad tématem potopy jako trestu za zlé činy, jež se vyskytuje v různých kulturách. Velmi civilním způsobem, po svém a s odstupem se pak pokusili předat příběh z řecké mytologie o „zkaženém“ „a zřejmě i nenapravitelném lidstvu a zlém králi Lykáónovi, (Publius Ovidius Naso, Petiška), který dovedl Dia až k rozhodnutí učinit druhou potopu. Zároveň se jejich pohled nevyhnul ani dění mezi bohy navzájem. Inscenace pracovala s náznamem kostýmů a dostala **ocenění za působivé ztvárnění potopy tvořivě využitým (a vždy kritizovaným) igelitem**. Inscenace však nebyla ještě příliš hotová, místy působilo dění na jevišti jako etudy, jindy už jsme viděli náznak divadelní podoby. Bylo však patrné, že tvůrci si za svou práci stojí a se svým vedoucím jsou sehranou skupinou, které o něco jde.

Nalezeno v pecnu chleba, Dramatický kroužek DRKR ZŠ Liberecká, Jablonec nad Nisou, režie Petra Čermáková podle předlohy *O holčičce, která jedla chléb větší než ona sama* z knížky Sylvie Fischerové Egbérie a Olténie. Soubor dětí ze základní školy ve věku 11-15

let si vybral zajímavou předlohu a podle slov paní učitelky si tvorbu inscenace všichni velmi užili, zvláště pak vytvoření maňásků „strašlivých Tlamachů“ a hraní s nimi. Bohužel se jim ale příliš nepodařilo najít k této předloze divadelní klíč a udržet žánr, jako by se soubor trochu minul se svérázným světem a nadhledem pohádek „spíše pro dospělé“ básničky a filosofky Sylvie Fischerové. Takřka realisticko – psychologické ztvárnění příběhu pak místy nedávalo příliš smysl a neumožňovalo dětem tvořit životnější situace a postavy a naplno si užít i možností maňásků.

Alibaba a čtyřicet loupežníků, Myšmaš ZUŠ Turnov, vedoucí Alena Tomášová, Romana Zemenová

Inscenace s devítiletými dětmi vychází netradičně ze scénáře Ivy Peřinové, vytvořeného podle jedné z pohádek *Tisíce a jedné noci* pro

Naivní divadlo – tedy ze scénáře profesionálního divadla pro děti, který si tvůrci skvěle přizpůsobili pro své možnosti.

Představení sršelo energií a radostnou přítomností dětí na jevišti a spoustou divadelních nápadů a vtípků. Pracuje se s citlivou nadsázkou vytvořenou jemně stylizovaným pohybem a mluvním projevem, humorným pointováním situací, přesným načasováním i temporytmem. Pestré kostýmy à la orient z našich skříní a skvělá práce s prostorem i scénografií, vytvářejí orientální svět i s jeho proměnlivostí. Děti jsou výborně pohybově vybavené a na sebe napojené, mají velký smysl pro pointu a práci se znakem a divadlo si prostě užívají. Inscenace dostala **ocenění za divadelní pestrost a radostný projev.**

Ztracená v davu křivých pohledů, TaPS Magdaléna Rychnov u Jablonce n. N., z. s., Ludmila Rellichová a děti, hudba Viktor Kalabis

TS Magdaléna se svou vedoucí Ludmilou Rellichovou se inspirovalo vysoce abstraktní skladbou Viktora Kalabise a verši Mileny Hercíkové, a představilo velmi působivou „taneční“ inscenaci na téma důvěry a jejího hledání i pochyb, důvěry v sebe i něco hlubšího. Sugestivní hudbu

naplnili pravdivým zvnitřně sdělením, a krátké verše, které zazněly na začátku a na konci vytvořily další vrstvu tématu, které se podle slov tvůrců objevilo v době izolace, kdy děti (9-12 let) pociťovaly ztrátu přátelských vztahů a nejistotu. Inscenaci předcházela také vlastní literární i výtvarná tvorba dětí. Inscenace znovu ukázala, jak je taneční vyjádření v souladu s hudbou schopno jít do hloubky a být velmi emotivní a sdělné, (a také – samozřejmě – že divadlo je jen jedno, v mnoha různých podobách). Inscenace dostala **ocenění za působivou interpretaci a předání tématu.**

Podraz, 5. ročník divadla Vydýcháno ZUŠ Liberec, vedoucí Libuše Vrtišková Hájková

Autorská inscenace vychází z předlohy Ivy Hercíkové Pět holek na krku, a přináší příběh zrady dívky od kamarádek a křečce začínajícího milostného vztahu. Tvůrci jako by se ale báli dotknout se právě této základní situace, jejíž téma je oslovilo, inscenace se tak zatím nevydala ani po oblouku příběhu, ani třeba cestou mapování současného světa dívek tohoto věku.

Kateřina Schwarzová

KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉ RECITACE

SOBOTKA, 20., 26.–27. 4. 2022

Regionální kolo dětské recitace mělo proběhnout již tradičně v prostorách Divadla Jesličky Josefa Tejkla (ZUŠ Střezina, Hradec Králové). Předcházet mu měla kola okresní. Vše bylo naplánováno a se Školským zařízením pro další vzdělávání pedagogických pracovníků domluveno. Koncem ledna (čtrnáct dní před plánovaným prvním okresním kolem) přišel mail:

Vážená paní Portyková,

rádi bychom vyhověli požadavku, kdy recitační soutěž Dětská scéna patřila v minulosti mezi podporované soutěže, bohužel však MŠMT změnilo způsob přidělování finančních prostředků pro jednotlivé kraje. Změnil se dotační titul, způsob podpory a v neposlední řadě zejména výše finančních prostředků, kde došlo k velmi významnému ponížení alokované částky.

Z výše uvedených důvodů tak v roce 2022 není možné počítat s žádným finančním příspěvkem na Vámi pořádanou soutěž - tzn. bez spolupráce se ŠZ DVPP.

Věříme, že v dalších letech dojde ze strany MŠMT k opětovnému navýšení podpory olympiád a soutěží a bude tak možné navázat na dosavadní příjemnou spolupráci.

Jakub Hulák vyslyšel můj zoufalý nářek, slíbil podporu a moc a moc prosil, aby se přehlídka uskutečnila.

Bylo jasné, že okresní kola se nepodaří realizovat – nebylo na pronájem, čas letěl... Díky Ladě Blažejové, a to opravdu velké díky, Lado, jsme získali prostory v Sobotce a mohlo se tak konat kolo regionální pro kategorie II., III. a IV. Obávali jsme se, že místo na hranici regionu, bude pro některé recitátory z malých horských vesniček (pokud nemají ochotné rodiče) spíš nedostupné. Ale nakonec se v přehlídce objevily děti ze všech pěti okresů našeho kraje.

A jaké to tedy bylo? Rodinné, a to především díky Ladě, která napekla bábovky a vynikající rohlíčky a připravila pro všechny skvělé zázemí.

Ve druhé kategorii převládal výběr tradičních autorů – Šrut, Fischerová, Mrázková, Frynta, Havel, Malý. Obecně je možné říct, že převládala interpretace plná energie (u některých interpretů „to velké chtění“ přerostlo v tempo, za kterým jsme jako posluchači notně pokulhávali). Nebyl problém pochopit, co nám interpret prostřednictvím textu sděluje. Problémem byly spíš technické řekněme nedovybavenosti interpretů – práce s dechem, „deformované“ vokály, nedovybavené souhláskové skupiny a koncovky. U postupujícího **Jáchyma Joudala** (ZŠ Červený Kostelec, text: *R. Malý, Týden*) jsme ocenili především jeho osobitost, nadhled a humornou nadsázkou. **Eliška Lacková** (SŠD Sobotka, text: *E. Frynta, Ježek*) nás zaujala svou „nakažlivou“ radostí, logickou výstavbou interpretovaného textu a smyslem pro humor. **Čestné uznání** získali: **Adéla Bramborová** (ZUŠ Hradec Králové), **Eliška Netíková** (ZUŠ Chlumeck nad Cidlinou), **Emma Matějčková** (SŠD Sobotka), **Natalie Končíková** (ZUŠ Chlumeck nad Cidlinou), **Jana Hyková** (ZŠ Hostinné).

I třetí kategorie byla co do výběrů spíše tradicionalistická (Vančura, Fischerová, Palla, Kahoun, Goscinni, Silverstein, Macourek). Opět se ukázalo, že dlouhý text není vždy pro interpreta vítězstvím. Není-li pak text dostatečně vyložen, jsme svědky zápasu s pamětí na úkor sdělení. Nepřípravená pointa, někdy až fyzický útek z textu, „čárkování“, nelogická práce s pauzou. I v této kategorii se nedostatečná vědomá práce s dechem stala kládou interpretů. Oba postupující – **Jan Janatka** (SŠD Sobotka, texty: *R. Goscinni, Velesůň; S. Silverstein, Toniček*) a **Jan Musil** (ZUŠ Hradec Králové, texty: *M. Macourek, Housenka; D. Fischerová, Rada pro Červené karkulky*) předvedli vyrovnané výkony v obou textech, velký nadhled, smysl pro humor, schopnost vést dialog v přímé řeči s rozlišením postav bez zbytečného přehrávání. **Čestné uznání** získali: **Veronika Charoušková** (ZUŠ Třebe-

chovice), **Vít Blažej** (SŠD Sobotka), **Darina Penzešová** (ZUŠ Hradec Králové), **Anna Reschelová** (Biskupské gymnázium Hradec Králové).

Interpreti **čtvrté kategorie** šli už jednoznačně za osobní výpovědi. Jako problematický jsme považovali výběr typicky „mužských“ textů interpretovaných dívkami – např. text Ivana Vyskočila: Jak jsem neprokázal dramatický talent – nadsázka, vtip vzaly za své, když interpretka s vážností a dívčí touhou splnit si svůj sen dostat se na uměleckou školu škobrtala přes věty, které jsou míněny ironicky. Podobně tomu bylo i v textu Marie Kšajtové: Ze života rodiny Horáckovy, kde si interpretka upravila text do nesrozumitelné podoby. Dramaturgické úpravy byly největším problémem této kategorie – úryvky z knih, kde neznáme logiku vztahů z předchozích kapitol, nedávají posluchači možnost ztotožnit se s postavami (pravda při rozborovém semináři nám interpreti byli schopni převyprávět celé romány – ještě že tak, občas se stává, že děti dílo, z kterého je úryvek, ani neznají). U postupující **Anny Holečkové** (Biskupské gymnázium Hradec Králové, texty: *L. Aškenázy, Rozhovor o smrti; D. Charms, Pět boulí*) jsme ocenili schopnost vést dialog v jasné charakteristice postav, logickou stavbu obou textů, schopnost nadhledu a vědomou práci s tempem a pauzou. **Kristýna Ceeová** (SŠD Sobotka, texty: *A. de Saint-Exupéry, Malý princ-Liška; C. Funkeová, Převeliké přání*) se představila jako vyzrálá interpretka. V rozdílných textech předvedla velké množství prostředků, které jí byly nápomocny k jasnému sdělení. **Čestné uznání získali: Barbora Červenková** (ZUŠ Hradec Králové), **Barbora Řehůřková** (KPDJ Hradec Králové), **Viktorie Drahošová** (ZUŠ Hradec Králové), **Lucie Mašková** (ZUŠ Chlumeč nad Cidlinou).

Jana Portyková

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉHO DIVADLA

DIVADELNÍ SETKÁNÍ HRADEC KRÁLOVÉ, 23.–24. 4. 2022

Ve dnech 23.–24. dubna 2022 se konečně po dvouleté covidové pauze konala sympatická přehlídka v divadle Jesličky Josefa Tejkla. Dokonale servis, příjemná tvůrčí atmosféra. V části přehlídky, která směřovala na národní přehlídku Dětská scéna, bylo pět souborů. Inspirací, ale byly i loutkářské soubory. Lektorský sbor pracoval ve složení Nina Malíková, Peter Varga, Dominik Linka a Jaroslav Dejl.

Studio Šrámkova domu v Sobotce – Divočiny a jiné skopičiny (předloha Maurice Sendak, vedoucí Lada Blažejová)

Dobře vybraný text pro soubor malých dětí, který začal pracovat v září 2021. Nabízí řadu situací pro dětskou hru. Děti zlobí, jdou spát bez večeře, ve snu se dostává hlavní hrdina do světa divočin, aby posléze zjistil, že chce být v bezpečí domova. Řada pěkných jevištních obrazů – např. cesta lodí po moři do světa divočin, aj. Děti jsou uvolněné, inscenace nabízí možnost dále na ni pracovat.

DS Korálky Dětenice – Pohádka o veliké řepě (předloha František Hrubín, vedoucí Iveta Vališková)

Opět začínající soubor. Někdy zbytečně popisné, škoda, že se nevymyslel vtip na růst řepy, problém temporytmu. Dobře načatá práce.

Studio Šrámkova domu v Sobotce – Světýlko v dálce (předloha Ivan Martin Jirous, vedoucí Lada Blažejová)

Soubor, který již pracuje delší dobu. Děti jsou na jevišti přirozené. Jde o spojení Jirousovy předlohy, pohádky o Perníkové chaloupce a pověsti o vsi, ve které mizí děti. Soubor rozmístí před představením v prostorách divadla fotografie dětí se žádostí o pomoc při jejich nalezení. Vlastní představení začíná tajemným rituálem čarodějnic před svatým Jánem. Otec odvádí z vesnice zbylé dvě děti (Jenička a Mařenku) přes les do bezpečí. V lese se ale díky čarodějnicím děti ztratí. Ty bloudí lesem, až jim pomůže dobrý strom. Jeníček od něj dostává kouzelný klacík. Děti dojdou k perníkové chaloupce (vytváří ji těla čarodějnic), jsou zajaty, Jeníček použije k oklamání kouzelný klacík, který pomáhá i při likvidaci pece a chaloupky, ale musí pomoci i kouzelný strom. Kouzlo je zlomeno, děti se vrací domů. Bohužel téma zakletých dětí do stromu není dohráno a dovysvětleno. Sympatický pokus o hororový příběh. Inscenace nabízí cestu k další práci. **Inscenace byla navržena do širšího výběru na celostátní přehlídku Dětská scéna.**

POPCORN, ZUŠ F. A. Šporka, Jaroměř – Měla to být pohádka (vedoucí Jarka Holasová)

Další variace na Perníkovou chaloupku tentokrát s inspirací od Boženy Němcové a bratří Grimmů. Představení začalo vznikat před covidem, děti trochu vyrostly, a tak se měnil i názor na inscenaci. Jsou využity loutky, které představují Jeníčka a Mařenku. Macecha je zároveň ježibaba. Děti jsou jevištně zkušené, vytvářejí řadu zajímavých jevištních obrazů. Je škoda, že některé situace nejsou více rozehrány (naštvaní macechy, které vyústí k příkazu, aby otec zavedl děti do lesa, aj.) Přesto se jedná o zajímavou a divadelně poučenou práci.

POD KLOBOUKEM – Štědrý večer (předloha Karel Jaromír Erben, vedoucí Romana Hlubučková)

Soubor pěti starších děvčat, které si přály zahrát činohru. Zároveň použijí i stínohru. I zde se začíná tajemným rituálem, hraje se na jednoduché scéně, ve stylizovaných folklórních kostýmech. Bohužel nebylo jasně určeno téma, proč a o čem se bude hrát. Trochu nejisté a ilustrativní bylo použití stínového divadla. A tak představení šikovných děvčat zůstalo na půli cesty.

Tkanička – Když koukne sluníčko (předloha Jan Kahoun, vedoucí Romana Hlubučková)

Sice se jedná o začínající soubor malých dětí, ale výsledek je vynikající. Pro sedm holčiček vybrala vedoucí šikovně čtyři kratičké pohádky o sluníčku, které postupně potkává zpívajícího ptáčka, dva kosy, šneka a mokré kuřátko. Úvod a předěly mezi pohádkami obstarává vtipná písnička, kterou kouzelně interpretují holky a přitom předvádí taneční krea-ce. Jednotlivé pohádky mají vtip, který holky přesně sdělují. V roli sluníčka, které charakterizuje slamák, se střídají. Animují jednoduché loutky zvířátek. Z jeviště jde obrovská energie a radost ze hry. Na to, že se jedná o začínající soubor, děvčata výborně mluví, vnímají se, jsou přirozené. **Inscenace byla nominována na celostátní přehlídku Dětská scéna.**

Jaroslav Dejl

PARDUBICKÝ KRAJ

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉ RECITACE

PARDUBICE, 5.–8. 4. 2022

Každá kategorie má svůj den – tím považují pardubickou přehlídku za mimořádnou. A je jedinou, kterou v této podobě znám. Obětavé a nadšené pracovnice Krajské knihovny v Pardubicích odd. regionálních a kulturních služeb nelitují času, je ho dost nejen na přednes dětí, ale i na výměnu zkušeností, na chvíle směřující k uvolnění recitátorů, na důkladné rozbor jednotlivých výkonů. Dětská i dospělá účastníci tuto výhodu i náležitě oceňují, neprchají zbytečně před rozborovými semináři. Na svých toulkách po recitačních přehlídkách se nejčastěji setkávám s variantou, že se spojí v jeden den dvě kategorie, obvykle nižší a vyšší, čili kratší (dětí recitují jen jeden text) a delší (dva texty), někdy v jeden den recitují menší děti a druhý starší. Zcela nevyhovující, dle mého názoru, je model, kdy se všechny kategorie nacpou za sebou do jednoho dne. S touto variantou mohou souhlasit pouze v případě, kdy mají alespoň dvě kategorie své lektory, organizační dohled a samozřejmě i vyhovující prostor. Z praktického hlediska nelze mnoho proti variantě všechny kategorie za sebou v jeden den namítat, zvláště, když pořadatelé tvrdí, že nelze jinak. Ovšem, opět na základě svých zkušeností, v odpoledních hodinách se v tomto případě dostavuje jistá únava, nervozita, spěch, posléze utíkáni na dopravní prostředky před vyhodnocením dané kategorie a rozborovým seminářem. Zkrátka, vždy se jedná o závod s časem, který se může výrazně podepsat na atmosféře a zejména na zážitku dětí.

Nejen po té organizační, ale i po odborné stránce mohou krajský výběr dětských recitátorů z Pardubicka pochválit. Zajímavá a pestrá dramaturgie, někdy i překvapující a ojedinělá, až na několik stále se objevujících „evergreenů“ recitačních přehlídek. Snad za to můžou zásoby okopírovaných textů, málo času při hledání nových předloh, rutina. Některé jsou i velmi kvalitní literaturou, ověřené hodnotným dětským přednesem. Mám z letošních přehlídek, a to nejen z té pardubické, zkušenost, že se stále více objevují texty stažené z internetu, nebo okopírované z předchozích přehlídek, aniž by se recitátor, nebo spíše ten, kdo s recitátorem pracuje, podíval do originálu. A tak se někdy z básničky stane podivný prozaický paskvil, nebo se spojí všechny sloky dohromady. Dokonce se změní i slova. Často se použije i text proškrtaný, upravený pro předchozího recitátora, a dítě nezná celý příběh, motivace postav. Přitom se může jednat o výběr i pro velmi nadaného a schopného dětského recitátora.

Většina dětí, napříč kategoriemi, recitovala na pardubické přehlídce texty, které přijala za své, neboť je říkala přirozeně, s touhou po sdělování a sdělení, ať už naplněnou či nikoliv, bez povrchního předvádění se, přehrávání a pitvoření. Velmi často však děti nedokázaly svůj výkon vystavět, předat téma, myšlenky v textu nalezené, nenalezly nebo neuměly použít výrazové přednesové prostředky. Někdy samy, někdy jim nepomohl ani pedagog, nebo je dokonce zmátl – například při pokládání se do každé čárky, frázování, při kladení falešných větných důrazů. Právě důrazné dodržování čárek často monotónnost dětského projevu zvyšovalo, jako i zbytečné kouskování vět, zvýrazňování nepodstatného a potlačení důležitého.

V první kategorii, ze které se nepostupuje na národní přehlídku, bylo oceněno z dvaceti přednášejících dětí celkem devět. Přehlídka se konala 5. 4. 2022 ve velké zasedací místnosti Národního památkového ústavu. Výkony recitátorů hodnotily: Ema Zámečnicková, Eva Navrátilová (za svobodna Hadravová), Zuzana Rainová. Diplomy si odvezly: Lada Burešová, Sofie Kavanová a Beáta Petránková. Čestné uznání si zasloužili: Jolana Klimešová, Zaira Nyklová, Veronika Šmejdová, Jan Pávek, Patric Polák a Josef Povýšil.

Ve druhé kategorii celkem ceny získalo jedenáct recitátorů z 18 vystupujících. Sešli se 6. 4. opět ve velké zasedací síni NPÚ a výkony hodnotily porotkyně Ema Zámečnicková, Eva Navrátilová a Zuzana Rainová. Na celostátní dětskou scénu postoupili: **Anna Petránková** (*F. Tashlin, Vačice, která se nesmála*) a **Julie Sehnalová** (*D. Mrázková, Ticho a linduška*). Diplomy: Magdalena Rýznarová, Jakub Konečný a Vít Pilař. Čestná uznání: Monika Culková, Dorota Doležalová, Anna Dolníčková, Adéla Kolářová, Nela Skřebeská a Pavel Vojtíšek.

Ve třetí kategorii bylo oceněno deset z 16 vystupujících. 7. 4. se v porotě sešli Ema Zámečnicková, Eva Navrátilová a Martin Šantrůček. Postupuje **Helena Burešová** (*V. Stanovský, Pohádka ještě o lišce, jak závodila s kaprem; R. Dahl, O Červené karkulce*) a **Helena Kočová** (*M. Drijverová, Starosti; J. Seifert, Babiččina truhla*). Diplomy: Ivana Müllerová a Štěpánka Šimonová. Čestná uznání: Viktorie Burská, Magdalena Pavličková, Karolína Špínerová, Evelína Teplá, Kateřina Václavíková a Ondřej Bureš.

Ve čtvrté kategorii bylo pouze 12 recitátorů, a přesto byl rozborový seminář velmi dlouhý, protože i neocenění si chodili popovídat s jednotlivými porotci. Místem setkání byl nový prostor v divadle Exil. Celá přehlídka se nesla ve velmi příjemném a pohodovém klidu. Obecně nebyly výkony recitátorů tak silné, ale i přesto udrželi velmi vysokou úroveň. Objevily se sice nějaké nešvary (přílišné spěchání, tlačení emocí pod tlakem, nepromyšlený osobní sdělení), ale i přesto se objevila inspirativní a pěkná vystoupení.

Nakonec porotu oslovilo vystoupení **Veroniky Slezákové**, kde se objevila vypointovanost a lehkost textu *Bezdomovec* (*J. Ringelnatz*) a nadsázka v humorném příběhu *M. Mikové Jak šly do divadla*. Její projev byl přirozený a promyšlený. Velmi pěkně pracovala se svým hlasem, měla velmi dobrou výslovnost. Dobře také pracovala s pointou.

Dále zaujalo vystoupení **Natalie Tučkové**, která vyprávěla úryvek z knihy *I. Douskové Hrdý Budžes* a poněkud strašidelnější *Podivuhodný výlet od J. Tichého*. Dokázala velmi dobře vytvořit kontakt s publikem a její hlasový projev byl propracovaný. Její vyprávění příběhu bylo inspirativní.

Diplomy: Tereza Běťáková a Anna Melicharová. Čestná uznání: Kateřina Bacíková, Barbora Groulíková, Amálie Kovaříková a Amálie Knebllová.

Počty oceněných potvrzují, že o pardubickou recitační přehlídku je v kraji zájem a že má vysokou odbornou úroveň.

Ema Zámečnicková

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉHO DIVADLA

FANDŮV DÝCHÁNEK 2022, 8.–9. 4. 2022

...ANEK DIVADLO VE SVITAVÁCH STÁLE ŽIJE!

Ve dnech 8.-9. dubna proběhla v divadle krajská amatérská divadelní přehlídka s názvem Fandův dýchánek. Hrál se v divadle Trám, Fabrice a diskutovalo se a jedlo a pilo v klubu Tyjatr. Fandův dýchánek

vznikl spojením našich dvou přehlídek: Svitavský Fanda a Svitavský dýchánek. Přehlídek, které jsme organizovali deset let až do okamžiku, kdy nás navštívila pandemie a vše, včetně amatérských divadel se zavřelo... V loňském roce jsme už museli obě přehlídky spojit v jednu, neboť mnoho amatérských divadelníků mělo jiné starosti, než je divadlo... Prostě, málo divadel, a to ještě některá ze záznamu na plátně. Ani v letošním roce se Fandův dýchánek neklubal na svět lehce... Doslova do poslední chvíle jsme vlastně nevěděli, kdo do Svitav přijede a kde kdo bude hrát a málem, co vlastně... Nakonec se potkalo v Trámu, Fabrice a Tyjátru během dvou dnů šest divadelních souborů – ze Svitav, Žamberka, Ústí nad Orlicí a Zábřehu na Moravě. Šest divadel a šest velmi dobrých a inspirativních inscenací dětí od první třídy, až po nejzkušenější divadelníky.

Takový byl program Fandova dýchánku:

Pátek 8. dubna:

Céčko Svitavy – Žízeň

Nové divadlo! Yesss! – ZÁ RUBNI

Sobota 9. dubna

Na bidýlku Žamberk – Jmenuji se Orel!

Lupínci 1 Zábřeh na Moravě – Brémští muzikanti

Lupínci 2 Zábřeh na Moravě – Indické pohádky

Veselé zrcadlo Ústí nad Orlicí – Jak se máš, Martine?

Céčko znáte všichni. Je tu s námi už dvaapadesát let. Tentokrát *Žízeň* napsal, režisoval a slova i hudbu ponejvíce složil Matěj Šefrna. Nechal se velmi volně inspirovat složitým filozofickým románem Citadela, který napsal Antoine de Saint-Exupéry.

Nové divadlo! Yesss!!! je parta svitavských vysokoškoláků, především studentů brněnské JAMU, bývalých žáků svitavské Dramatické školičky Jany Mandlové. **ZÁ RUBNI** – cesta hledání...

Soubor *Na bidýlku* je dramátek zušky ze *Žamberka* a tudíž samozřejmě soubor Oliny Strnadové. *Jmenuji se Orel* – první společná práce třech dospívajících slečen pod dohledem Oliny a taky Karla Šefrny...

Lenka Janyšová začala od září 2019 učit dramátek na *základní umělecké škole v Zábřehu na Moravě*. A po půlroce práce s nejmenšími dětmi přivezla do Svitav hned dva soubory – **Lupínci 1 a Lupínci 2**. První a druhá třída. S dětmi přijeli i rodiče, aby byli u toho, až jejich děti budou poprvé v životě stát na jevišti. Myslím, že to byla premiéra skvělá! Dva dětské soubory a dvě hry. Obě dramaturgie Mirka Slavíka.

A potřetí Lenka Janyšová – tentokrát její studentský soubor **Veselé zrcadlo z rodného Ústí nad Orlicí** - *Jak se máš Martine?* Studenti sami o sobě!

Fandův dýchánek je postupová přehlídka na mnoho národních divadelních přehlídek: Loutkářská Chrudim, Wolkerův Prostějov, Šrámkův Písek, Mladá scéna Ústí nad Orlicí a Dětská scéna Svitavy.

Tady jsou výsledky přehlídky:

Soubor Céčko Svitavy doporučení na Loutkářskou Chrudim a nominace na Wolkerův Prostějov s inscenací *Žízeň*

Soubor **Nové divadlo! Yesss!!!** Svitavy doporučení na Loutkářskou Chrudim a nominace na Šrámkův Písek s inscenací **ZÁ RUBNI**

Soubor **Na bidýlku Žamberk** nominace na Loutkářskou Chrudim a **doporučení na Dětskou scénu s inscenací Jmenuji se Orel**

Soubor **Veselé zrcadlo Ústí nad Orlicí** doporučení na Mladou scénu s inscenací *Jak se máš Martine?*

Individuální a zvláštní ceny:

Karlu Šefrnovi za interpretaci mluveného a zpívaného slova v inscenaci *Žízeň*

Matějovi Šefrnovi za hudební složku v inscenaci *Žízeň*

Souboru **Nové divadlo! Yesss!!!** Svitavy za hledání cesty k divadlu objektu v inscenaci **ZÁ RUBNI**

Souboru **Na bidýlku Žamberk za klecovou a podestýlkovou scénografií v inscenaci Jmenuji se Orel**

...o čemž rozhodla skvělá porota: Jiřina Lhotská, Hana Franková, Tomáš Žižka a Kamil Bělohávek.

Takový byl letošní Fandův dýchánek: příjemný, objemný, inspirativní, potěšující, zamyšlený a zábavný. A návratový – aspoň doufám – zpět do doby, kdy jsme žili normální životy... A tak mám opravdu velkou radost, že ve Svitavách amatérské divadlo stále žije!

Petr Mohr

KRAJ VYSOČINA

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉ RECITACE

TŘEBÍČ, 26. 4. 2022

Je to velká radost po covidové přestávce opět zažít prezenční přehlídku Dětská scéna v recitaci. Děkujeme organizátorům v čele s ředitelkou DDM Třebíč Jarmilou Pavlíčkovou, pedagogům, rodičům a hlavně dětem za ochotu a energii sdílet své texty s posluchači.

Dramaturgicky se nám v **první kategorii** neodehrálo velké překvapení. Z autorů vede Miloš Kratochvíl (3x), Jiří Žáček (2x), objevil se Emanuel Frynta, Radek Malý, Michal Černík, Pavel Šrut, Daniela Fischerová.

Čestným uznáním za interpretaci textu Angličané Emanuela Frynty lektorský sbor ocenil **Markétu Zrzavou** ze ZŠ Žďár nad Sázavou, čestné uznání získal i **Vojtěch Ligmajer** ze ZŠ a MŠ Ždírec nad Doubravou (*Miloš Kratochvíl: Nevěsty*) a **Eliška Hahnová** ze ZŠ Světlo, Třebíč (*Daniela Fischerová: Telefonní omyl*).

Ve **druhé kategorii** převládla velice těsně poezie nad prózou, dramaturgie byla o něco pestřejší. Ukázalo se, že např. není vůbec jednoduché pracovat s románem, tak aby zvolený úryvek působil uceleně, aby nabídl prostor pro gradaci. Objevili se následující autoři: Daniela Fischerová, Shel Silverstein, Jiří Žáček, Meg Cabotová, Jiří Weinberger, František Nepil, Astrid Lindgrenová, Gianni Rodari, Jim Benton.

Tříčlenný lektorský sbor vyslal do Svitav nejen pro inspiraci **Filipa Chlupáčka** (*Daniela Fischerová: Skladatelův den*), který si poradil s veršem, což není v této kategorii zcela samozřejmostí. Dalším postupujícím byl **Eliška Hrubý** (*Shel Silverstein: Monika, co chtěla poníka*), který si získal publikum gradací svého textu. **Nikol Zedníčková** zapůsobila přednesem prózy (*Astrid Lindgrenová: Ronja, dcera loupežníka*).

Jak je pro **třetí kategorii** charakteristické, recitátoři jako by se nemohli rozhodnout, jestli jsou ještě děti, nebo už teenageři. Někteří z osmi vystupujících doplatili na výběr příliš dětského textu, který jim nenabídl dostatečný prostor k osobitě interpretaci, jiní zase zápasili s textem příliš dospělým a náročným. Mezi převážně rozpačitými vystoupeními ovšem zcela přesvědčivě vynikly dvě recitátorky.

Nela Sochorová z katolického gymnázia Třebíč citlivě a sdělně převyprávěla úryvek z knihy *Hany Doskočilové Pejskování s Polynou* a přes drobné technické výhrady mile překvapila i živou interpretací *písně moudrého klobouku* z knihy Harry Potter a Kámen mudrců *J. K. Rowlingové*, která jí nabídla věkově adekvátní téma „kam chci v životě patřit“.

Tereza Polanská ze ZUŠ Jana Štursy, Nové Město na Moravě, se se ctí vypořádala s *Otravnou pohádkou pro malá pacholátka Ivana Wernische*, kterou přednesla s citem pro absurditu a gradaci. Technicky přesně, ale víceméně v obecném pocitu pak přednesla báseň korejského básníka *Manhe Han Jong-una* *Loďka a putník* – bylo zřejmé, že svému druhému textu zatím nevěnovala dost času. **Obě recitátorky postoupily do celostátního kola.**

Čtvrtá kategorie byla žánrově pestřejší a zajímavější, k přednesu druhých textů ale byli z devíti recitátorů vyzváni jen čtyři. **Čestné uznání** si nakonec odnesla **Safiya Šato** ze ZUŠ Náměšť nad Oslavou. Víc než sice zaujatě vyprávěným, ale plytkým prvním textem *Sabiny Janečkové* a *Julie Liškové Já a čaj* přesvědčila interpretací *Žirafy Miloše Macourka*, kde zachovala princip nekončící věty a dokázala text vypointovat.

Na celostátní přehlídku vyslal lektorský sbor **Kryštofa Nekudu** z Katolického gymnázia Třebíč, který soustředěně, vážně a důkladně přednesl text, přesněji řečeno návod k performativní akci od proslulého trebičského básníka a výtvarníka *Ladislava Nováka*. S podobným, až vědeckým zaujetím pak přednesl text *Ivana*

Wernische Lidé z jedné vsi a lidé z druhé vsi.

Podobně vážně až zatěžkaně, ale se zjevnou sebeironií přednesl text *Rudolfa Křestana Jak jsem mutoval* další postupující recitátor, *Antonín Drla* ze ZUŠ Jana Štursy, Nové Město na Moravě. Jako druhý text pak s potěšením a humorem předal text *Jiřího Schmitzera Ruka k dílu*, i když se nevyvaroval některých nástrah, které recitátorům klade písňový text.

Velice nás potěšila atmosféra přehlídky, krátká dílnička předcházela přednesu, zapojily se děti i dospělí. Pohybové, hlasové, rozmlouvací a pěvecké hrátky pomohly uvolnit recitátorky a recitátory, ty menší možná trochu sevřené z nové zkušenosti.

Přejeme objevná setkání, radost ze sdílení textů a krásný čas nejen ve Svitavách!

Lektorský sbor 1. a 2. kategorie pracoval ve složení Jaroslav Dejl, Markéta Nekudová a Kateřina Mrkosová Petrliková, 3. a 4. kategorii hodnotili Radka Blatná, Jaroslav Provažník a Jakub Hulák.

Kateřina Mrkosová Petrliková a Jakub Hulák

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉHO DIVADLA

TŘEBÍČ, 25. 4. 2022

DĚTSKÉ DIVADLO NA VYSOČINĚ ŽIJE ANEB DOBRÝ ZAČÁTEK, PROSTŘEDEK I KONEC

Po kovidové pauze se podařilo třebíčským pořadatelům (DDM Třebíč v čele s paní ředitelkou Jarmilou Pavličkovou) opět uspořádat velmi podařenou regionální přehlídku dětských divadelních, loutkářských a recitačních souborů převážně z kraje Vysočina. Byl to tentokrát doslova maraton - v jednom dni se nám tu představilo hned 8 souborů z celého regionu. Šest z nich bylo vybráno z postupových okresních kol, což bylo znát i na jejich vyšší úrovni.

Pomyslnou vstupní bránu přehlídky otevřel třeštský **Divadlovník** (vedoucí Pavla Houdková z LDO ZUŠ Třešť) dramaturgií čtyř krátkých příběhů vybraných z předlohy *Pohádky po telefonu* (Gianni Rodari) zasazených do dějového rámce, ve kterém tatínek na služební cestě (daleko od rodiny) po telefonu vypráví své deceři vymyšlené pohádky. Početný soubor devítiletých dětí při tomto výstupu nabírá cenné zkušenosti a zdokonaluje se ve svém projevu (hlas, pohyb na jevišti, hra v roli). Dramatizace není vždy přesná (vybudování a sled situací), mnohdy chybí jednání. Hodně se toho odehrává jen odříkáváním textu.

V dramaturgií povedenější inscenaci s názvem *O upatlaném jedlíkovi* (předloha E. Stará: A pak se to stalo) jsme mohli vidět v podání souboru **Hadr (ZŠ Havlíčkova, Jihlava, vedoucí A. Hromádková)**. Svižný začátek – prolog, mapující co všechno děti podle rodičů musí, nás přenáší do příběhu nezřízeného jedlíka Adama, který se díky své nestřídmosti a neukázněnosti při jídle dostává do nepříznivé situace – umaže se. Při hře na schovávanou je vždy první vidět (je totiž celý červený od rajske omáčky). U svých kamarádů jeho upatlanost vzbuzuje spíše posměch než lítost. Tato nemilá zkušenost ho přivádí k nápravě. Scénicky a situačně to ale vypadá spíše nahodile a přeměna Adama do a z upatlanosti je spíše krkolomná a méně symbolická.

Dvě pověsti z **Pelhřimova** přivezl na přehlídku soubor **Struhadlo** z tamějšího Domu dětí a mládeže na Třídě Legií (vedoucí J. Vachková). Dva lokální příběhy *O hejkalech* a *Čertově skále* jsou zapracovány v jedné inscenaci s využitím plochých loutek, dívčího chóru a činoherních výstupů. Někdy se ne vždy příliš dotážené akce a situace překrývají místo toho, aby děj gradoval a vedl nás dál. Tento jevištní chaos bohužel zastínil i dílčí podařené výstupy poměrně zdatných aktérů.

Soubor s exotickým jménem **Zebry ze západu (ZUŠ Jihlava, vedoucí M. Kolář)** se odvážně pustil do autorské hry zaobírající se jinakostí a neobyčejností s názvem *Kapr mezi námi*. Příběh mlčícího Pepy Kapra, který jednoho dne přichází jako nový žák do ZŠ Oty Pavla, je odhalován jak v reálných situacích, tak v poněkud

odlišných pohledech televizního zpravodajství i očima youtuberky Věrky Čiperky. Námět je to jistě atraktivní a účinkující jsou jim velmi zaujati, k divákům se z toho ale mnoho nedostává. Nabízené situace působí někdy až příliš frontálně, chybí větší rozehraní vztahů a také podstata a přesvědčivost proměn klíčových postav.

Další soubor školního divadla **Václavské divadélko ze ZŠ Horka-
Domky v Třebíči** (vedoucí J. Nahodilová) se rozhodl popasovat s adaptací hry z repertoáru Divadla Járy Cimrmana: *Vyšetřování ztráty třídní knihy*. I když se chlapci obsazení v rolích učitele, ředitele, inspektora a zemského školního rady hodně snaží a typově jim to docela sedí, nepodaří se jim ani zdatně napodobit či jinak osobitě uchopit tuto známou hru. Byl by to ostatně těžký úkol i pro protřelé dospěle amatéry.

Celkem tři inscenace od tří různých souborů, které se ne třebíčské přehlídce objevily, vznikly pod taktovkou vedoucí Michaely Matějové Mikulové, pracující na půdě **ZUŠ Jihlava** a také v jihlavském **Horáckém divadle**. **Velký bloud** ve svém představení s názvem *Na Hromnice o hodinu více* předvádí férii lidových pranostik, básní a říkadel vztaženým k slavným dnům a svátkům v roce ukotvenou do rámce porady personifikovaných dvanácti měsíců, které se sešly, aby se společně dohodly, jak bude fungovat nadcházející rok. **MicroAvengers** se v představení *Palermo* pouští do hraní známé a populární dramatické hry Městečko Palermo s tím, že se z ní pak stává hra jevištní s dramatickými situacemi a s množstvím postav, které se proti pravidlům hry Palermo vracejí zpátky a tím vlastně celou hru „kazí“. **10 Grácií** nás v inscenaci *Zlom vaz* pozve na pomyslná prkna, co znamenají svět a nazývají se divadlem, a nebo spíše do plného proudu procesu divadelní tvorby. Deset akterek stylizovaných v typových karikaturách divadelních umělekň nám zde vtipně odhalují, jaká úskalí přináší pomyslná cesta k divadelnímu tvaru, když se na ní ještě k tomu sejde deset různých místy velmi protichůdných chtění.

Bylo symbolické, že představení s názvem *Zlom vaz* celou přehlídku ukončilo. Ve formě divadelního pozdravu a přání všeho dobrého jej také na začátku akce použila senátorka pro kraj Vysočina Hana Žáková. Podobný konec jako začátek a v průběhu vše dobré. Letos se v Národním domě na třebíčském náměstí (poděkování za poskytnutí prostor a zázemí patří také paní ředitelce Nikole Černé) opět hezky oslavilo dětské divadlo a všechny inscenace přinesly na jeviště cosi pozoruhodného, co jinde vidět nemůžete. Tak ať se tak dobře daří i na přes rok.

Na přehlídce v Třebíči sice nebyl udělen žádný přímý postup na celostátní přehlídku, ale **doporučení do širšího výběru programu celostátní přehlídky** byla celkem tři:

Soubor **Velký bloud, ZUŠ Jihlava: Na Hromnice o hodinu více** (vedoucí Michaela Matějová Mikulová)

Soubor **Hadr, ZŠ Jihlava: O upatlaném jedlíkovi** (vedoucí Alena Hromádková)

Soubor **Struhadlo, DDM Pelhřimov: Pověsti z Pelhřimovska**, (vedoucí Jitka Vachková)

Tom Mohapl Doležal

JIHOMORAVSKÝ KRAJ

PŘEHLEDKA DĚTSKÉ RECITACE

BRNO, 21.–22. 4. 2022

Recitační část krajské Dětské scény v Jihomoravském kraji se konala v komorním prostoru Knihovny Jiřího Mahena přímo ve středu města Brna. Lektorský sbor tvořili Ema Zámečnicková, Jiří Zajíček a Michal Mančík. Celý program byl doplněn dílnami studentek JAMU, Ateliéru Divadlo a výchova. Atmosféra byla po dvouleté pauze výborná a oba dny byly plné inspirace.

U vystupujících všech kategorií se rovnocenně kombinovaly texty poetické i prozaické. V nulté kategorii, ve které jsme viděli devět recitačních vystoupení, se nejlépe dařilo **Nele Topinkové**, která vyhrála suverénně i cenu diváka, a to s textem *O zavřených vrátkách*. Dále pak byli porotou oceněni **Elena Prudíková** (s textem *Čmelák na dvoře*) a **Matěj Kabriel** (s textem *Zapomětlivý*).

Celkem třináct recitátorů viděli posluchači v 1. kategorii. Nejlépe si vedli **Adam Beňuš** (famózně zarecitovaný text *Bleší cirkus*), **Sofie Mauková** (s textem *Vrána a liška*), **Aneta Bumbálková** (s *Malým Alenášem*), **Benedikt Lepka** (text *Tučňák*) a **Jan Baják** (s textem *Zasadil jsem telefon*).

V 2. kategorii se představilo celkem jedenáct recitátorů. Do celostátního kola postoupila **Ester Davidová** s textem *O líné babičce*. Dále postoupil **František Hubáček**, který získal i cenu diváka. Není divu. Jeho recitace textu Daniela Charnse *Pět boulí* skutečně pobavila celý sál.

Ve 3. kategorii si postupující **Michaela Slaninová** vybrala text *Vačičce*, která se nesmála. Míša byla právem nominována do Svitav především pro svůj velmi osobitý projev. Dalším postupujícím byl **Michal Žalud**, který získal i cenu diváka. Michal prokázal schopnost předání humorného textu (*Ze zápisníku sportovce*), všechny diváky si však získal i svým druhým vystoupením s textem Vítězslava Nezvala *Král a vosy*.

Celkem čtrnáct přednášečů vystoupilo ve 4. kategorii. Zde už převládaly texty prozaické. Do celostátního kola byla nominována **Lucie Urbánková** s textem Ivony Březinové *Jmenuji se Martina*. Jako druhý text pak Lucie recitovala *Radu pro Červené karkulky* od Daniely Fischerové. Lucii do Svitav doplnila **Šárka Janečková** s úryvkem z knihy Petry Soukupové *Klub divných dětí*. Šárka si pak jako druhý text zvolila text *Slepým bláznům* od Davida Janečka. Cenu diváka v této kategorii vyhrála **Magdalena Lepková** s textem *Aktovku, nebo život*.

Monika Okurková

PŘEHLEDKA DĚTSKÉHO DIVADLA

BRNO 30. 4. 2022

Kabaretní výpověď generace, pohádka, fantasy, horor i náznak dokumentárního divadla. „Bylo to... strhující!“, zaslechla jsem po jedné z inscenací mezi diváky. A líp bych brněnské krajské kolo Dětské scény jedním slovem vyjádřit nedokázala.

Mile mě totiž překvapilo, jak moc mě celá přehlídka dokázala vtáhnout. Ptáte se čím?

Rozmanitostí žánrů.
Hravostí.
Divadelními přístupy.
Odvážností při výběru témat.
Vlastní výpovědí souborů.
Organizační plynulostí.
Sdílenou radostí z divadla.

Jako diváka, který tráví v divadlech alespoň čtyři večery týdně, mě všechny zúčastněné soubory vážně osvěžily. Ať už to byla pohádka *O neposlušných kůzlátkách* vystavená na intuitivní práci s divadelností, nebo autorský *Rozvrzaný kabaret* jako výpověď holek dnešní generace – po celou dobu jsem při sledování jednotlivých přestavení čerpala a nechávala se divadelně inspirovat. Každý soubor sice přivezl něco jiného, ale zároveň vycházel z toho, co by divadlo nemělo ztráct: chuť tvořit, divadelně pojmenovávat svět kolem sebe a radost z trávení společného času teď a tady.

I proto jsem hodně přemýšlela o tom, jaké publikum si soubory navzájem vytvářely. Koukaly na sebe možná zčásti jako na někoho, s kým „bojují“ o postup, ale především braly vážně každou inscenaci, nad kterou se hned po skončení představení zamýšlely – a z řad diváků padaly ještě v sále reakce, které nekritizovaly, ale naopak pojmenovávaly to, co je na představení zaujalo a proč. A já jsem se „pod vousy usmívala“, protože mě hladilo jejich společné uvažování o divadle.

A tak jsem si několikrát za odpoledne uvědomila, že si připadám, jako bych se na chvíli ocitla v městečku uprostřed Brna, kam bych se ráda podívala častěji. V Lužánkách se totiž podařilo vytvořit vstřícné a kamarádské prostředí: nakonec je totiž jedno, odkud jsi, kolik ti je, jak vypadáš, jak hraješ, jestli jsi z dramataku nebo ze třídy, kde se paní učitelka rozhodla pro drobnou divadelní scénku – důležité je, že divadlo může propojit kohokoli a že vytváří hřejivé doma. A v Brně to doma vzniklo víc než dost, díky!

Na Dětské scéně v Brně jsme viděli:

Divadelní soubor RÁJ JEC – **COCO** (vedoucí Olga Šulová)

ZŠ Rousínov – **O neposlušných kůzlátkách** (vedoucí Michela Kyjovská)

Berty – **Rozvrzaný kabaret** (vedoucí Monika Jelínková)

5. a 6. ročník LDO, ZUŠ J. Štursy, Nové Město na Moravě – **SheBay** (vedoucí Jana Mokrá)

Mrkvičkovi, LDO ZUŠ Tišnov – **Seznamte se: limerik** (vedoucí Klára Jírovská, Jakub – Vladislav Štrejn)

MYŠMAŠ – **Krabat** (vedoucí Monika Jelínková, Monika Okurková)

LDO ZUŠ J. Štursy Nové Město na Moravě – **Růže pro Algernon** (vedoucí Jana Mokrá)

Lektorský sbor přehlídky pracoval ve složení Jana Turčanová, Sára Matušová a Mirek Jindra. Soubor *Mrkvičkovi* z LDO ZUŠ Tišnov s inscenací **Seznamte se: limerik** ocenil za práci s nonsensovým textem.

Do širšího výběru pro program celostátní Dětské scény ve Svitavách doporučil celkem dvě inscenace: **O neposlušných kůzlátkách** souboru ze ZŠ Rousínov a **Rozvrzaný kabaret** souboru Berty.

K **přímému postupu** na celostátní Dětskou scénu byl nominován soubor **MYŠMAŠ** s inscenací **Krabat**.

Sára Matušová

OLMOUCKÝ KRAJ

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉ RECITACE

OLMOUC, 8. 4. 2022

V pátek 8. dubna 2022 patřila od časných ranních hodin budova Základní umělecké školy „Žerotín“ v Olomouci na ulici Kavaleristů mladým recitátorům ve věku 8–15 let, kteří se sem sjeli ze všech koutů Olomouckého kraje, aby se s ostatními „soupeři“ utkali v „přednesovém klání“. Setkání začalo dílnami pro každou kategorii, kde se mladí recitátoři pod vedením lektora ze své kategorie společně seznámili, uvolnili, rozmluvili se na dechových a hlasových cvičeních... Poté už mohla začít vlastní soutěž...

V **první kategorii** se představilo 21 recitátorů, kteří se zaujetím a elánem představili své texty. Převažoval výběr kvalitních textů (Shell Silverstein, Daniela Fischerová, Jiří Holub, Miloš Kratochvíl, Roald Dahl, Věra Provazníková, Jindřiška Ptáčková, Maja Lunde aj.). Více bylo poezie. Jako lépe zvládnuté se ale ukázaly prozaické úryvky z knih norské autorky Maji Lunde. Lektorky Jana Turčanová, Jana Magdalena Jurkasová a Alena Palarčíková ocenily výběr kvalitní předlohy, schopnost předat divákům obsah přirozeně, s energií a zaujetím. Devět nejlepších recitátorů bylo oceněno, pět z nich získalo i knihu.

Ve **druhé kategorii** soutěžilo 22 dětí. Výkony recitátorů hodnotili lektori Martina Kolářová, Tomáš Mohapl Doležal a Zuzana Nováková. V soutěžním repertoáru převažovaly prózy či úryvky z próz – jsou stále ve velké oblibě, i když ne vždy se podaří upravit úryvek tak, aby fungoval jako celek... Letos měla zastoupení i poezie – tradičně básničky Jiřího Žáčka, Michala Černíka, Pavla Šruta, Jana Skácela (obtížné a vhodné pro jinou věkovou kategorii) a A. A. Milne. Jako největší problém viděla porota výběr vhodného textu, objevily se zde například nicneříkající a málo kvalitní (snad) písňové texty Vlasty Redla či Janka Ledeckého, pojaté jako estrádní vystoupení... Z technických záležitostí recitátorů často bojovali s nevhodným postojem při výkonu (ruce za zády nebo spojené před tělem), s pečlivou a správnou výslovností (tradiční „jsem“), s přízvukováním předložek, s hlasovou dynamikou projevu, se správným pořadím uvádění autora a názvu apod. K postupu na celostátní přehlídku porota vybrala **Petru Kapustovou** (*O. Hejná, Za a, nebo za béééé*) a **Theu Konečnou** (*M. Macourek, Sedmá hlava*), jako náhradník byl doporučen **Tadeáš Minář** (*J. Holub, úryvek z knihy Kolik váží Matylda*). U všech tří ocenila porota vhodný výběr textu a jeho pochopení, smysl pro výstavbu situace, práci s interpunkcí a pauzou, humorný nadhled – nadsázku a kontakt s divákem. Kromě těchto postupujících byli oceněni ještě další tři recitátoři (2 prózy a 1 poezie).

Ve **třetí kategorii** vystoupilo 20 recitátorů, mezi texty drtivě převažovala próza. Celý blok vystoupení působil příjemně a recitátoři prokázali řadu vynikajících přednáškových dovedností. Přesto lze říct, že většína přednesů měla blíž ke kvalitnímu hlasitému čtení, než k promyšlené a propracované interpretaci. Příčinou byl často nevhodně zvolený text, ať už šlo o úryvek necitlivě vytržený z kontextu, výňatek z pokleslé či nekvalitní literatury, nebo o text „pod věk“ interpreta. **Ocenění** získali **Tomáš Dočkal** (ZŠ Troubky) za přednes textu *Miloše Macourka O tom, jak Mach a Šebestová hlídali dítě* a básně *Lichožrout Pavla Šruta*, **Matěj Gereš** (ZUŠ Mohelnice) za přednes kapitoly *Bezvadný vtíp z Mikulášových patálií Reného Goscinyho* a *pásma tří krátkých básní Mileny Lukešové*. Za přednes úryvku z knihy *Polča Guuse Kujierra* byla oceněna **Kristýna Palatková** (ZUŠ Prostějov). Ocenění za **technické dovednosti**, prokázané v *textech Petry Haasové Někomu to zkrátka nejde* a úryvku z knihy *Deník mimoňky Rachel Renne Russelové*, získala **Anna Kofroňová** (ZŠ Mikulovice). **Karolína Králová** (ZŠ Zábřeh) byla oceněna za **osobitý projev** v básni *Děšť Václava Hraběte* a úryvku z knihy *Rybařici na Modré zátoce Karla Nového*, **ocenění za vypravěčství** získala **Elen Pruchnická** (Gymnázium Jeseník) s textem *Pipi si hraje s policisty na babu Astrid Lindgrenové* a úryvkem

z *Malého prince Antoina de Saint Exupéryho*. **Cenu poroty** získal osobitý **Cyril Šmejdiř** (ZUŠ Zábřeh) s fejetonem *Rudolfa Křesťana Snažení a básně Daniely Fischerové Cestovní pas*. **Náhradníci** na postup do celostátního kola byla vyhlášena **Lucie Strejčková** se zaujaté a autenticky vyprávěným úryvkem z knihy *Řikali mi Leni Zdeňky Bezděkové* a hezky „rozžitým“ úryvkem *Velikonoce v Bullerbynu Astrid Lindgrenové*. **Diplom s postupem na celostátní přehlídku** získala **Barbora Hučínová** za technicky vynikající a zároveň velmi autentické vyprávění dobře vybraných úryvků z knih *Líza Bublina Jacqueline Wilsonové* a *Táta nemá smutky rád Martiny Drijverové (Evžen)*. V tomto druhém textu byla recitátorka schopná nejen barvitě podat příběh zamilované jedenáctileté dívky, ale udržet si i ironizující odstup vypravěčky. Druhý postupující, **Štěpán Vyhliďal**, zaujal poutavým a přirozeným přednesem textu *Mák a projímadlo Miloše Kratochvíla* a úryvku z knihy *Luke a Jon Roberta Williamse*. V obou případech souzněl recitátor s humorem textu a byl schopen živě vystihnout situace a postavy příběhu. Lektorský sbor ve složení *Ema Zámečnicková, Hana Šprynarová* a *Jakub Hulák* neměl v průběhu přehlídky k dispozici žádné údaje o recitátorech. Až po vyhlášení výsledků lektori zjistili, že oba postupující i náhradnice jsou žáci *Aleny Palarčíkové* ze ZUŠ Žerotín Olomouc.

Ve čtvrté kategorii se představilo 19 recitátorů. Lektorský sbor pracoval ve složení *Radek Marušák, Zuzana Snopková* a *Jana Posníková*. Úroveň kategorie byla velmi dobrá – díky výkonům recitátorů a recitátorek i díky výběru kvalitních textů (převažovaly texty prozaické). U postupujících do celostátního kola se lektorský sbor rozhodoval mezi dvěma recitátory a jednou recitátorkou – toto rozhodování bylo velmi obtížné, všichni prokázali interpretační kvality hodné postupu. **K přímému postupu** byli nakonec navrženi **Štěpán Vacula** (výborná interpretace obou textů - *H. Androniková, Zvuk slunečních hodin, úryvek* a *I. Dousková, Přejde Mikuláš, úryvek*) a **Anna Julie Whittmannová** (za interpretaci 1. textu - *L. M. Montgomery, Anna ze Zeleného domu, úryvek*), **do širšího výběru** byl doporučen **Tomáš Hučín** (*P. Soukupová, Zmizet, úryvek* a *M. Kratochvíl, Anděl strážný, úryvek*). Řada dalších získala ocenění s knižní odměnou nebo ocenění za konkrétně pojmenované kvality. Potěšující bylo, že mnozí recitátoři a jejich pedagogové nebo rodiče zůstali na rozhovor se členy lektorského sboru po vyhlášení výsledků. Recitační blok proběhl v pozitivní atmosféře, lektori ocenili význam takových setkání jako míst inspirace, nikoli soutěže a konkurence. K dobré pohodě přispěl i hodinový „nalaďovací“ program před zahájením recitačního bloku vedený *Zuzanou Snopkovou*.

Zuzana Nováková

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉHO DIVADLA

PODĚŠ, OLMOUC, 7. 4. 2022

K Poděšiu jsem byla přizvána coby členka lektorského sboru. V něm jsem posléze zasedla spolu s *Alenou Palarčíkovou*, pedagožkou místní ZUŠ „Žerotín“, která znala kdejaký soubor dětského divadla v (nejen) daném regionu a dokázala proto podat zasvěcené informace o zkušenostech a podmínkách, za jakých pracují zúčastněné soubory. Soubory ZUŠ „Žerotín“ se mimořádně přehlídky neúčastnily (proto mohla *Alena Palarčíková* zastoupit onemocnělého původně přizvaného lektora), ale škola byla významným spolupřátelkou. Přehlídka se konala v její budově a ta byla prolnta nadšením organizátorů, dobrovolníků a dětí (ti například mimo jiné program moderovali, prodávali občerstvení a další radosti v krámku v přízemí). Naši lektorskou trojku zastřešil *Jakub Hulák* z NIPOS Praha.

Na Poděšiu není samozřejmě nic děsivého, naopak, jedná se o všude přítomnou laskavost se vyznačující regionální přehlídku dětského divadla olomouckého kraje s postupem do celostátního kola Dětské scény ZUŠ „Žerotín“ není hlavním pořadatelem, veškerá tíže příprav a realizace spočívala na bedrech dramacentra **Sdružení D** Olomouc, jehož pracovníci se vstřícností, veskrze odborným pochopením a organizačně profesionálním přístupem zajistili průběh přehlídky. A nejen to, všechny dětské soubory byly i bohatě obdarovány.

Poděsu se letos účastnilo jen 6 souborů, ale ten jeden den, ve kterém se konal, byl programem, představeními, dílnami, rozborovými semináři, básněním a setkáním všeho druhu bohatě naplněn, a ani divadelní sál zdaleka nepůsobil nenaplněně. Nejen co do množství, ale i po odborné stránce by se mohla zdát být přehlídka oproti předcházejícím rokům nevýraznou. Ale po covidovému martýriu jsme skromnější, a ono „zaplat' bůh za to“ nabylo smysluplnosti, zejména možností se opět setkat, být *naživo* spolu.

Ano, neobjevila se inscenace, která by naši lektorskou trojku nadržila do té míry, že by ji s čistým svědomím nominovala na národní přehlídku, ale touha vedoucích souborů po věcném rozboru, našich názorech a radách zapřičinila, že jsem z Olomouce neodjížděla zklamána. Vstřícné a smysluplné poděsové atmosféře jistě napomohly i dětské dílny her a improvizací (vedli je pracovníci Sdružení D, včetně psychologa).

Poděs miluje děti a ty se moc těší na jeho další ročník, těšme se spolu s nimi!

Přehled souborů a jejich inscenací na letošním Poděsu v Olomouci:

Libavské komety, ZŠ Libavá, Monika Nová a kol.: *Pan Kdybych hledá kamaráda* (soubor získal **ocenění za vyjádření tématu a doporučení do širšího výběru celostátní Dětské scény**)

Soubor Mlýnek, ZŠ Přerov, Lenka Neterdová: *Hurvínek se učí příslaví*

Dolníčkovi sršni, Dolní Studénky, Petra Zsáková: *Tři oříšky (Do)Hry, Šumperk, Tereza Karlíková a Lucie Kučerová – Alenka v zajetí času* (soubor získal **ocenění za obrazivost a doporučení do širšího výběru Dětské scény**)

Tvaroh(r)y, Šumperk, Tereza Karlíková a Lucie Kučerová – Pan Sakrabých hledá kamaráda

Divadovádíadlo, Šumperk, Tereza Karlíková a Lucie Kučerová – Ne-topýr, který se nesmál a další pošuci (soubor získal **ocenění za zpracování tématu**)

Poděs miluje děti a ty se moc těší na jeho další ročník, těšme se spolu s nimi!

Emá Zámečnicková

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉ RECITACE

OSTRAVA, 1. 4. 2022

Jako již tradičně se přehlídka uskutečnila – za vedení Mgr. Heleny Skálové – v SVČ Korunka v Ostravě – Mariánských Horách. Recitátory přivítalo velmi příjemné a důstojné prostředí, skvělá byla jako obvykle celá organizace. Bylo připraveno i drobné občerstvení, ale především odborná a fundovaná porota v čele s Hanou Cisovskou. Na přehlídku postoupilo z předešlých kol celkem 57 přednášejících od nulté až po čtvrtou kategorii. Je třeba ocenit především vysokou úroveň všech recitátorů, ale i nezvykle skvělý výběr textů. Takřka jsme nezaznamenali prvoplánové a laciné vystoupení – většina dětí, hlavně v těch starších kategoriích, věděla, co chtějí sdělit – a mnohým se to podařilo. Je nutno v této souvislosti velice ocenit práci dospělých, ať už rodičů, či pedagogů, kteří děti připravovali. Ani to nebyvalo v minulých letech pravidlem. Nikdo z vystupujících nepochybně, že by byl k přednesu, či výběru textu nucen, spíše na nich byla vidět radost a potěšení, ale i vědomí svátečnosti chvíle.

V nulté a prvé kategorii, z nichž recitátoři nepostupují na celostátní přehlídku, bylo porotou oceněno hned šest přednášejících. Dva z Šenova, dva z Bohumína, po jednom pak z Karviné a z Města Albrechtice.

Ve druhé, již postupové kategorii byli dva přímo nominováni, jeden jako náhradník a dva získali za svůj výkon cenu poroty. A opět dva z Karviné, po jednom z Města Albrechtice, z Frýdku-Místku a z Opavy. Do Svitav postoupila **Barbora Veselá** s textem *S. Silversteina Hroch, který chtěl létat* a **Rozálie Lévařová** s textem *M. Drijverové Holčička a „jako“*.

Třetí kategorie byla pravděpodobně nejlepší, bylo velmi těžké určit pouze dva postupující, nakonec ale svými druhými texty přesvědčila jak **Tea Lotta Szpyrcová** z Třince (texty: *P. Nikl, Mlzná pohádka*; *J. Dvořák, Loskuták a ministr*), tak **Eliška Herníková** z Krnova (*A. Tetzner, Pan Maximus a já*; *J. Weiberger, Víte, co leželo za městem?*). Překvapivě před branami zůstal druhdy suverénní **James Warren** Honců z Ostravy, který je sice velmi talentovaný – ale jako by se už začínal opakovat v používání prostředků, gest, mimiky. Bez ohledu na obsah a sdělení. **Cenu poroty** kromě něj získali ještě **Radek Neuwirth** z Havířova a **Ondřej Jakubík** ze Spálova.

Mezi nejstaršími dětmi **ze čtvrté kategorie** vynikaly především obě postupující – **Magdalena Bařáková** z Karviné (texty: *I. Wernisch, Chodit po provaze je snadné – koláž textů*; *P. Nikl, Pohádka o X*) a **Anežka Strnadová** z Ostravy (texty: *F. Goodrichová, deník A. Frankové*; *A. Lindgrenová, Pipi Dlouhá punčocha*). Obě přesně věděly, co a komu – a hlavně jak – sdělují, jejich výkony byly strhující! **Cenu poroty** pak už dostala jen **Adriana Orliková** z Fulneku.

Je moc dobře, že se podařilo navázat na tradici minulých ročníků s živými vystoupeními, protože ten loňský televizní program s videozáznamy byl dost tristní. Otázkou ale jak, jak to bude v dalších letech, protože paní Skálová na Korunce ve své funkci končí. Snad najde důstojného nástupce.

Saša Rychecký

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉHO DIVADLA

OSTRAVSKÁ LOKÁLKA, OSTRAVA, 8.–9. 4. 2022

Ostravské divadlo loutek, které je za běžného provozu plné dětí-díváků, se během krajské přehlídky dětského divadla Moravskoslezského kraje už tradičně proměnilo v zázemí pro děti-herce. Dvoudenní přehlídka, organizovaná spolkem THEATR LUDEM, zaměřeným na vzdělávací a kulturní projekty, nabídla dětským souborům nejen prostor pro předvedení toho, co se svými vedoucími nazkoušely, ale i doprovodný program v podobě dvou workshopů (pohybový a improvizáční) a diskusí vedoucích souborů s lektorským týmem i besed samotných souborů s mladými lektory. Především však šlo o možnost po delší době se naživo, bez omezení a bez roušek, setkat a strávit společný čas.

Ostravské Lokálky se zúčastnilo celkem sedm dětských divadelních souborů. Přehlídku otevřeli **Papíráci (ZUŠ Třinec)** s představením *O dívce, která dokázala zkrotit noční děsy*, inspirovaným stejnojmennou povídkou *Ransoma Rigge* z knížky *Povídky podivných*. Soubor získal cenu poroty „za osobní přístup k tématu inscenace“, zároveň se však porota shodla, že originální výběr předlohy by měl v ideálním případě jít ruku v ruce s ještě detailnější prací na herecké charakteristice jednotlivých postav.

Následně jsme se přenesli do Českého Těšína / Cieszyna a se souborem **Bum Trach (ZŠ Český Těšín, vyučovací jazyk polština)** si dokonce zacestovali strojem času v autorské inscenaci *Moje město*. Za zvláštní zmínku stojí výborná herecká a mluvní vybavenost všech účinkujících a skvělá kolektivní souhra (17 lidí na scéně!), za což si nesporně zaslouží velkou poklonu vedoucí souboru paní Marie Szymaniková. Porota udělila souboru zvláštní cenou „za tvůrčí přístup ke zvolenému tématu“.

Jak důležitá je pro výsledný jevištní efekt určitá míra disciplíny a důsledného vedení se ukázalo v následujícím „číslu“, kdy na scéně s představením *Cirkus bleší* vtrhl divadelní soubor **Zdividla (ostravská ZUŠ Edvarda Runda)**. Řčení nomen omen je v tomto případě naprosto výstižné – pytel blech je pro Cirkus bleší dokonalá charakteristika. Děti jako by si téměř ani neuvědomovaly, že jsou na jevišti, napomínaly se vzájemně, když někdo udělal chybu (vzhledem k délce a složitosti aranžmá i komplikovanému rozdělení básniček mezi jednotlivce po verších či dvouverších nebyla o chyby nouze) a vůbec se chovaly, jako by rozdáváním čekaly ve třídě na příchod vyučujícího, a ne jako při představení před plným hledištěm.

Posledním pátečním představením byl pohádkový příběh Tomáše Pěkného na motivy Preusslerovy Malé čarodějnice *Havrane...* v podání dívčího souboru **My (ZUŠ Leoše Janáčka, Frýdlant nad Ostravicí)**, vedeného Jitkou Kvasničkovou. Čistá forma, soustředěné výkony dívek a jen několik málo detailů k dotažení (soubor na výsledném tvaru stále dál pracuje) – to jsou důvody, proč se porota jednoznačně shodla na tom, že Havran **přímo postoupí na celostátní přehlídku Dětská scéna**.

Druhý přehlídkový den zahájil soubor **Mrkváči (ZUŠ Třinec)**, vedený Klárou Kvasničkovou, s japonským příběhem *Ookův jamadský případ*. Stylizovaná inscenace, do níž si mladí herci sami vyrobili pro své postavy masky a v níž předvedli obdobně koncentrované výkony jako jejich kolegyně v představení *Havrane*, si vysloužila **doporučení na Dětskou scénu**.

S nejdelším představením celé přehlídky vystoupil soubor **My** (ano, sešly se zde dva soubory se stejným jménem), tentokrát ze **ZUŠ V. Petřelky (Ostrava – Hrabůvka)**. Vedoucí Irena Schubertová jim vybrala dramatickou knížku *Tajný deník Adriana Molea*. Na první zdání jde o volbu vhodnou, hrdinou příběhu je totiž puberták, tedy vrstevník mladých herců. Dalšími zásadními postavami jsou však Adrianovi rodiče a manželský pár ze sousedství, kteří všichni procházejí nejen manželskou krizí, ale přímo krizí středního věku. To se ve spojení s pokusem o iluzivní činoherní herectví, bez jasně vysvětlené a do praxe převedené míry nadsázky a s častým porušováním nastolených principů ukázalo být kamenem úrazu. Aktéři hráli „velkou činohru“, která je pro ně však příliš velkým soustem; větší míra hravosti a nadhledu by jim paradoxně mohla dopomoci ke zralejším výkonům i v rolích postav věkově vzdálených.

Poslední představení přehlídky, pohádka *O slepičce a kohoutkovi* v podání souboru **Štěkáček (SVČ Opava)** a ve svézázné úpravě vedoucího souboru Daniela Kollmana, byla tím nejlepším, co jsme si na závěr mohli přát. Radost dětí, které hraní a s ním spojená legrace navýsost bavily, se plnou měrou přenášely do publika. I porota ocenila „hravou interpretaci klasické pohádky“. Vtipné kostýmy, které jsou dílem samotných dětí, a velmi dobrá práce s loutkami jsou zdrojem nápadité zábavy. Jediné, na co je potřeba dát si pozor, je křehká hranice vyvážené míry vtipu – nepodlehnout sebezavičství je ostatně lecky zatěžko i mnoha profesionálním komikům. Když vedoucí souboru naučí své svěřence tuto hranici vnímat a cítit, mohou se požívačným kohoutkem a emancipovanou slepičkou bavit spolu s diváky ještě dlouho.

Lektorský sbor přehlídky pracoval ve složení: Hana Cisovská, Eva Polzarová, Daniela Jirmanová, Tomáš Volkmer, Vít Roleček.

Daniela Jirmanová

ZLÍNSKÝ KRAJ

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉ RECITACE

UHERSKÉ HRADIŠTĚ, 26. 4. 2022

Dům dětí a mládeže Uherské Hradiště se opět ujal organizace, pod vedením Bc. M. Dörrové, a vše bylo organizačně velmi dobře připraveno. Během jednoho dne pracovaly vedle sebe dva lektorské sbory. První a druhou kategorii hodnotily Marie Pavlovská, Tereza Novotná a Silvie Mlynarczyková, třetí a čtvrtou pak Vítězslava Trávníčková, Tomáš Mohapl Doležala Olga Pernická.

Přehlídka v první a druhé kategorii probíhala v uvolněném duchu, přispěla k tomu ranní hlasová rozcvička, kdy se recitátoři navzájem trochu poznali, ale především se rozmluvili a uvolnili mluvidla. Výběr textů, téměř polovina, nebyl vhodný – texty (básně i próza) pocházely z 19. a první poloviny 20. století, děti s nimi bojovaly a většinou svůj boj prohrály, texty se líbily rodičům či paní učitelce. Převládala próza, která byla nevhodně zkrácená (proškrtaná). Postupující jsou ze ZUŠ, kde k výběru textů přistupovali děti a pedagogové společně. Většina dětí ze ZUŠ byla dobře vybavena dovednostmi, a i texty byly vhodně zvoleny. Musíme konstatovat, že učitelé ze základních škol by se měli seznámit se současnou literaturou pro děti a mládež a též projít seminářem Jak pracovat s recitátorem. To jim mnohdy chybí. Možná by bylo dobré jim takový seminář připravit.

Z druhé kategorie postoupily do celostátního kola Dětské scény **Barbora Pánková** (H. Volkmerová, *Přání*) a **Tereza Kubišová** (G. Rodari, *O myši, která požírala kočky*). Náhradníkem byla určena **Johana Gilíková** (D. Laňka, *Jak jsme šli k zubaři*)

Třetí a čtvrtá kategorie přinesla řadu hezkých textů, přednášených připravenými interprety. Zazněly texty od klasiků - J. Nerudy, K. Biebla, Z. Jirotky, K. Čapka či F. Hrubína po současníky - J. Suchého, P. Soukupové, A. Goldflama či I. M. Jirouse. Dramaturgie textů byla povětšinou zajímavá a vhodně zvolená k věku přednášejících. Střídala se poezie i próza. Jednou ze zvláštností bylo zařazení textu ve slováckém nářečí od Z. Galušky. Recitátoři byli dobře vybaveni, nechybělo jim sebevědomí a chuť sdělit text, myšlenku, pointu. K častým a opakovaným chybám patřilo chybné frázování podle interpunkce, drobné artikulační nepřesnosti a propracovanost závěru, či pointy. Porota byla mile překvapena hezkou úrovní mladší, třetí kategorie. Jako osobitý experiment porota ocenila interpretaci pásma poezie J. Dědečka spojenou se zpěvným deklamováním textu a pohybem.

Postupujícími ze třetí kategorie jsou **Matouš Kokoška** (E. Petiška, *Dva žebráci*; J. Tuwim, *O Řehoři lháři a jeho tetě*) a **Johana Novotná** (J. Suchý, *Poezie-rychlourek*; D. Fischerová, *Trosečník*).

Čtvrtou kategorii budou ve Svitavách zastupovat **Ludmila Maliňáková** (Z. Galuška, *Špatná zabijačka, úryvek z nikdy Slovácko sa súdí aj nesúdí*; Z. Jirotky, *Saturnin – úryvek*) a **Terezie Žvaková** (L. Rosten, *Pak Kaplan má třídu stále rád – úryvek z knihy*; V. Hravě, *Děšť*
Marie Pavlovská a Vítězslava Trávníčková.

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉHO DIVADLA

UHERSKÉ HRADIŠTĚ, 21.–22. 4. 2022

20. dubna 2022 se v kulturním domě v Uherském Hradišti – Věsky konala krajská přehlídka dětského divadla. Po delší pauze tak mohly divadelní soubory ZUŠek ze Zlínského kraje prezentovat svou tvorbu a program byl opravdu pestrý. Přehlídky se zúčastnily soubory ze Zlína, Kroměříže, Uherského Brodu a Rožnova pod Radhoštěm, překvapením pro všechny byl také skvělý host ze Slovenska. Porota, která se sešla ve složení režisérka, loutkářka a divadelní lektorka Hana Volkmerová z Divadla loutek Ostrava, režisér a pedagog Peter Luptovský a divadelní lektorka Národního divadla moravskoslezského, režisérka a pedagožka ZUŠ F. X. Richtera Holešov a divadelní lektorka Národního divadla moravskoslezského Vladimíra Dvořáková to opravdu neměla snadné.

Přehlídku zahájil soubor **ZUŠ Kroměříž**, který v režii Lenky Sasí-

nové nastudoval *Lakomou Barku*, jednu z neznámějších Werichových „Fimfárovek“. Režisérka, která je rovněž autorkou dramaturgie této známé literární předlohy a také výpravy inscenace (jak už to tak v literárně-dramatických oborech často bývá) Werichův příběh upravila zajímavým způsobem – a to s využitím výrazné hudební složky. Asi nejzásadnějším problémem inscenace byl nedostatek oné werichovské poetiky a hravosti, na kterou jsme už tak nějak zvyklí. Nicméně tato inscenace byla pro nás vlastně inspirativní, neboť nastolila různé otázky, jednak jak inscenovat Wericha bez Wericha nebo jak se popasovat s problematikou dětských herců hrajících dospělé, jimž právě ona zásadní zkušenost chybí. S tímto oříškem zápolily i další soubory, poměrně zdařilá byla stylizace dospěláckých rolí v podání dětí ze **ZUŠ Zlín – Jižní svahy** pod vedením Hany Markové. V inscenaci *Paní Láryfáry* podle Betty McDonalové se podařilo využít dětskou hravost a práci s rekvizitou, ještě výrazněji tomu pak bylo v druhé inscenaci *Aranella, holka pirátská*, která vznikla volně na motivy stejnojmenné předlohy Aino Pervikové. Příběh

„osamělé“ dívky, kterou ostatní děti neberou do party, protože je jiná, vymýšlí si své příběhy a fantazie, kterým nakonec všichni podlehnou, byl milým důkazem toho, že dětem prostě sluší, když hrají sebe – tedy děti, které si pak v klidu na ty dospělé mohou hrát. Pak může vzniknout svižný, energický a hravý tvar, který vychází ze všech protagonistů.

Kroměřížská ZUŠ opět pod vedením Lenky Sasínové uvedla také dvě inscenace, tou druhou byla pohádka Vladislava Křiváka *O třech doktorech*. Vtipnou a zdařilou pohádku o všelijakých kouzelných léčebných metodách zahráli tentokrát žáci 3. ročníku, mezi nimiž zazářila Ema Talášková v roli zdravotní sestry.

Následoval soubor **7Herzů ze ZUŠ Rožnov pod Radhoštěm** s autorskou hrou *Případ/y*. Jednalo se o detektivku z prostředí psychiatrické léčebny, kde dochází k záhadným úmrtím – zajímavé bylo, že téma inscenace vzešlo přímo zevnitř souboru. Režisérka v úvodu hry „slibovala“ interaktivitu s diváky, která však spočívala pouze v možnosti zeptat se jednotlivých postav na cokoli, co by přispělo k vyřešení případu, nicméně velký přínos této inscenace byl v poukázání na jiné formy divadla, jako je improvizace, divadlo nebo např. divadlo fórum.

Odpolední program pak patřil opět souboru **ZUŠ Zlín-Jižní svahy** a inscenaci *Jak si závidí lidé* podle povídky Ivana Klímy. Jehovedoucí Hana Marková zajímavým způsobem zpracovala téma závidění mezi lidmi a opět projevilavelkýcitprovýběrkvalitníchtextůpropracísdětskýmsouborem.

Závěr přehlídky pak patřil souboru **ZUŠ Uherský Brod**, který nejprve vystoupil s fantasmagorickou hrou Davida Drábka *Hračky*, která svou energií i výběrem hudby přímo zvedala mladé diváky ze židlí.

Mladší členové tohoto souboru pak velmi mile ukončili přehlídku svěží dramaturgií lidové písně *The Foolish Frog aneb Hloupá žába* sympatickou formou klonící se spíše k pouličnímu divadlu s využitím živé hudby a mnoha různých rytmických nástrojů.

Občerstvujícím a dojemně krásným divadelním zážitkem, který mně osobně vevalil slzy do očí, bylo vystoupení slovenského hosta, respektive hostky **Lucie Dakýšové** z divadelního souboru **ATĎ při ZUŠ Zity Strnadovej- Parákovej Žiar nad Hronom**, která ve svém monodramatu *Racek* v režii Petera Luptovského předvedla čistý, profesionální divadelní výkon. Bachův Racek v prázdném prostoru, bez ničeho jen s kapkou vody a peříčky byl opravdovým duchovním poslem svobody, volnosti a nekonečné radosti z neomezeného pohybu. Ukázal sílu individuality a zároveň její uplatnění a naplnění v širším společenství.

Děkuji všem účastníkům přehlídky a loučím se poselstvím racka Jonathana Livingstonea z výše zmíněného monodramatu: Pokud se otevřeme vyšší formě komunikace (kterou by právě i divadlo mělo být), povzbudí nás to k práci na sobě i na svém duchovním růstu.

Divadlu zdar!

Vladimíra Dvořáková

PROGRAM DĚTSKÉ SCÉNY 2022

PÁTEK 10. června

10.00–12.45	prezence recitátorů s doprovodem a seminaristů třídy R	Fka-foyer
13.00–21.30	prezence seminaristů tříd A–D	Fka-foyer
13.00–13.20	zahájení přehlídky a dílny dětských recitátorů	Kino
13.30–14.30	dílny pro recitátory 2., 3. a 4. kategorie seminář R	SZŠ Trám
15.00–18.00	vystoupení recitátorů 3. věkové kategorie	Kino
17.30–18.15	večeře soubory	IŠJ
18.15–19.15	večeře recitátoři	IŠJ
19.30–21.00	beseda lektorského sboru s recitátory 3. kategorie a jejich doprovodem diskusní klub pro doprovod recitátorů 2. a 4. kategorie dílny pro recitátory 2. a 4. kategorie seminář R	MMG SZŠ SZŠ Trám
21.45	informační schůzka pro seminaristy tříd A–D	stodola

Fka	Fabrika Svitavy
kino	Kino Vesmír
Trám	Divadlo Trám
Tyjátr	Alternativní klub Tyjátr
SZŠ	Střední zdravotnická škola
IŠJ	Internátní školní jídelna
MMG	Městské muzeum a galerie ve Svitavách
ND	Nadační dům Nadace Josefa Plívy, taneční sál
stodola	farní stodola svitavské římskokatolické farnosti

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY – ČÍSLO 0

Odpovědná redaktorka: Iva Vachková. Redakční spolupráce Jakub Hulák. Fotografie k článkům: archivy pořadatelů krajských přehlídek. Grafika Pavel Kocych, sazba Alena Crhová. Tisk: DTP centrum Svitavy. Redakce sídlí ve 3. podlaží Fabriky Svitavy. Náklad 200 ks.